

310249

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

జెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నవంబరు నెల 13-వ తేది సోమవారము

No. 187

నంపుటము =

ఉండు భి నా మ థం వ త్స ర ము, కార్తికమాస బహుళ నవమి

నంచిక ౧౮౭

అమృతం జనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము

అన్ని పాపులందును దొరకగలదు

చక్కని డబ్బీగల సీసా 1-కి అణాలు 10.]

***

[అమృతంజనం డిపో, బొంబాయి, మద్రాసు.

శ్లో మా నుం ద ర ము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి నైజ ౧౮౦ పేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రప్రత్తికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మద్రాసు

శుద్ధస్వదేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జుర్రుచీరలు, కిరీటలు, గవీకలు, దుమాళ్లు, చావణీలు, పావణీలు, సావాజాకెట్టుగుడ్డలు, గౌనుకడ్డలు మొదలగునవి పురమాషిగా మేలుగరికిం పట్టుతో చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, ఎఱుపు, నోనా, ఆకాశరంగం, అరంజిరంగం, మేఘరంగం, కాశీరంగం, నెమలిరంగం మొదలగు రంగులలో వారివారి ఉద్దరు మేను తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చినవాడు తప్పక ఎద్దడును మాకే ఆర్డరునుపంపుదురు.

వినియోగములకు ఈదిగు విలాసములకు ప్రాయశఃతన.

పోస్టు బ్యాంక్ వెంబరు 55.

మాకం సుబ్బరాయ శెట్టి అండు బ్రదర్స్,

పట్టుబురి వర్తకశాల, చాక్, బెంగుళూరుసిటీ,

చలికాలముల కవసరమేచి

ట్వీడ్లు, ప్లానల్లు, కోటింగ్సు, వర్మింగ్సు మొదలగునవి

మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి.

పలురకముల పట్టుగుడ్డలు మీకుకావలసివధరలలో గలవు

నమల్ చల్లారం

ప్రదర్శనగదులు: నెం 46, రత్న బజారు

పార్కు-టౌను, మద్రాసు.

అపూర్వరాజకీయ గ్రంథములు

1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
5. స్వరాజ్యపతాకము " 1 0 0
6. సంస్కారణి " 1 0 0
7. స్వరాజ్యధ్వజము " 0 12 0
8. స్వరాజ్యరథము " 0 8 0
9. గాంధీ మహాదయము " 0 8 0
10. ఆలీప్రభుతులనిర్బంధము " 0 10 0
11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రమాసు) 0 6 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయగ్రంథము లన్నియు మావద్ద దొరుకును.

(402)

ఉపేంద్రప్రచురణాలయము,

17, నారాయణ మొదలిప్పిడి మద్రాసు.

శాస్త్రసమత్తమైన జ్యోతిషము

మీ జాతకము గాని నయస్సు నామము గాని పంపుడు.

కవితా చెప్పబడిన శైలివ్యాధిగ్రంథములచే నుద్వల విచారణ చేసి రుజు విచ్చుట్లు ఒక సంవత్సర ఫలము వ్రాసిన రూ 1-8-0 ద్వారాభావములు మహదాకాఫలములు రూ 5. ఒక మహాదశక అంతర్దేశము: ట్టిఫలములు వ్రాసిన రూ 5. శ్రీధరవెంకటస్వామి శేషుమారు. అంబాజీపేట పోస్టు, (గోదావరి జిల్లా

బహుమానము

వైద్యవిద్య

అయిదవో శ్రేణ్యర్థములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

గాంధీద్య నారాయణజీ శేకవడీ,

(8198)

చిశాలపాడకోట్ల, మద్రాసు.

చాటుపద్య మణిమంజరి - ద్వితీయభాగము

వెల రూ 1-6-0. శ్లోక మేఘ ప్రతి రూ 1-10-0.

మూన్నాళ్ల ముచ్చట - వెల 0-4-0.

అడ్రెసు:—మణిమంజరి మేనేజరు,

(142)

తిరువల్లి క్లెరి, మద్రాసు.

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILL LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutts and Co.

172,

CALCUTTA,

జాతకరత్నము

జాతకరత్నము పుట్టిన తేది వేళ మున్నగునవి లేకనే సంవత్సర ఫలితములను జాతకరత్నము రీతిలో నున్న యెన్ని సంవత్సరములైనను జ్యోతిషమున సహాయము అక్కర లేకయే తెలుసుట తాము వ్రాసికొనుటకు ధనము, సంతానము, ఆయా వ్యాపారములు మున్నగు చాచిదేశభావములతో మీ మీ వాటి కమలము మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీని పేరు 2-0-0, నెలఖాతలోగా కొనువారికి 1-0-0 మూత్రపే జలముతో వ్రాసికొనుటకు సహజమైన ధనము పంపబడును.

(164) ప్రోట్ యండియో జ్యోతిషాలయము, బెంగళూరు, విశాఖపట్నంబిల్లా.

మీ జాతకము

20 సం॥ గమునకు జరుగు సంవత్సరము నెలలువారిగా వ్రాయబడు కట్టుము రూ॥ 2/-, జీవితమంతటాను దేశ ఆంధ్ర కళతో వ్రాయబడు రూ॥ 5/-, ఇతరకారము జీవిత మంతటి లోను ప్రతి సం॥ గములో జరుగు ముఖ్యవిషయములతో వ్రాయబడు రూ॥ 8/-, జనన సం॥ రం, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు లేవనవ్రేలు. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని పలుకులనుండి ముత్యము యోగ్యతాపత్రము వచ్చును. జాతకము వ్రాసినప్పుడు వ్రాసి పంపవలెను. బి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్య, కృష్ణవేణుల ఆగ్రహారము (ఎ) పోస్ట్ మైసూరు.

శ్రీనివాసయ్య వద్ద

జాతకరత్నము - చాకులు

కప్పుతాళములు.

జాతకరత్నములచే చేయబడినవి. ప్రోత్సహించుట.

కావలసిన ధరల కట్టబడుటకు వ్రాయుట.

బి. జెంకటేశ్వర అండ్ కో

బెంగళూరు లాక్ న్యూస్ etc.

కర్ణాటకం (గోదావరిజిల్లా)

కర్ణాటకం బ్రెజు: "అంధ్ర ప్రభ" పెద్దాపరం.

మొలయించుచున్నవారు

గణపతియో అను తెగవారియనకు దేవతావ.

పద్మనాభుడు. పిఠివారిలో వేల తిరు ఎలవు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల తెగవారియనకు మూడు గ్రూపులలో వున్నాడు. శ్రీల దుగ్గూ వ్యాధులకు కూడ ఇది వాడొనగడు. (251) దర్శి 1 క రూ॥ 2.40

గోదావరి రామవరం (గోదావరిజిల్లా.)

బైండు చేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 800 పేజీలు	రూ॥	1.0-0
భాగము 272 పేజీలు	రూ॥	1.0-0
భాగము 280 పేజీలు	రూ॥	1.0-0
కావలసినవి. 1 భాగము 488 పే.		1.8-0

(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము.

మంజువాణి మద్రాసురకాల, ఏలూరు కృష్ణజిల్లా.

స్వదేశీ దీపములు

ఇది కల్పితేని ఇతిడిచే హిందూ దేశ కర్మాగారమునందు చేయబడినది.

దీనిలో రెండు క్రొవ్వనత్తులను పెట్టుటకు మొరలుగలవు. వ్యాకింగు వి. పి. ఖర్చులతో సహా 1-కి ధర రూ॥ 10-4-0 లు మాత్రమే.

క్రొవ్వనత్తి మొరలు లేకుండ ఉంచునట్లు నుండు మొర కానిల సినవారు వివరముగా తెలిపిన ఆ ప్రకారముగా తయారు చేసి పంపబడును.

ఉత్తములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

S. RAMA Aiyer,
P. O. No 238, Calcutta

ముఖ్య గమనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విద్యావ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని నేళ్ళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'దుగ్గా మెడికల్ హాల్' వారిచ్చిన 'స్పెషల్ ఆప్టామైజర్' అను దివ్యవ్యాధిమును నేవించుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సరకు వ్యాధితోక సాఖ్యముగా నున్నాను. బెంగళూరు } ఆర్. ఎస్. చట్టి
4-8-20

"స్వరాజ్య" సిరావిల్లలకు

సోత్ ఏజెంట్ కాలనరిమితి వక్తులు (841)
1911 సం॥ నవంబరు నెల 30-వ తేదీతో ఆఖరై యి.
ఇప్పుడు అందరికీ పంపబడును సిరా లన్నిటిలోను అతిమనస్ మైంది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. ధర లూబ్లాక్ 6 గ్రాములు 0-14-0, 12 గ్రాములు రూ॥ 1-8-0, 36 గ్రాములు రూ॥ 4-0-0, ఎటువు 6 గ్రాములు రూ॥ 1-12-0, 12 గ్రాములు రూ॥ 8-4-0, 36 గ్రాములు రూ॥ 9-4-0. పోస్ట్ ప్యాకింగు ఖర్చులు చేయ.

Swaraj Ink Factory,
17/3 (7) Cornwallis Distet, Calcutta.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలులపాలిటి సందేహి:— మేహము, నిక్కాక, కుష్ఠ వస్త్రము, నిస్సత్తువ, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యశస్సును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్లాప్తిని, కలిగించు మంత్రసాధనము. 2 దర్శిలు చాలును. 20 రూ॥ దర్శి రూ॥ 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (2851)

కోవాపున్న లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము. 15 రూ॥ దర్శి రూ॥ 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0

పి. క. పి. అంబుగో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ఇదివరలో గమనించకుండు

500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమానపరీక్ష

31-12-22 తేదీని జరుగును

కడు కులభము. ఫల వర్ధిలము. ఈ బహుమానముల కొరకు ఆత్మరక్షానముల పరీక్షవారును ప్రయత్నించుచేయవచ్చును.

ఈ పరీక్షకు శ్రీనివాసు, పురుషులను కూడ దాఖలు లను చేయవచ్చును. ఎవరియందో వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు సమత్తరములు వ్రాయవచ్చును. మాతలిగజ్యోతిషనిలయమునుంచి మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-12-22 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్వితీయబహుమానము రూ॥ 250-0-0. తృతీయ బహుమానము రూ॥ 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షవలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యులు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈజ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేకచుండిచే కొని యాడవలెనది. ఒకప్రతి నెల రూ॥ 2-0-0 ప్రస్తావనలకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసి, వి. పి. గా పంపబడును.

శ్రీకళింగ జ్యోతిషనిలయం,
విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

శ్రీయుత దాసు

అధ్యక్షక పదవి

పి. ఆర్. లేలు అనువారు బొంబాయి క్రాసికిల జిల్లా వ్రాసిరి:

అయ్యా,

వాక్కిలి, పండితజీ, పట్టే గారు, సంతకము చేసిన విశ్వ శివు నివేదిక చాలక కాబోలు, శ్రీయుత చిత్రరంజనదాసుగారి విశరీతపు పుటకమును బయ్యెదలిది. కాంగ్రెసువారు కాసన సభల ప్రవేశంపరలె నియమ, ఆయాభిప్రాయము తనకు మొదటి నుండియే నుండెననియ, కాని కొడిగింది మిత్రుల నసంతృప్తి పరుపబడుటకై అట్లు తెలుపలే దనియ (వ్రాసెను. శ్రీయుత దాసు గమనింపవలసివది తన మిత్రులను మాత్రమే నా, లేక చేత మంటినినా?

నర్ జార్జి లాయడు ప్రభుత్వము నిర్బంధించిన సమయమున మహాత్మాదేవులు వదిలిపెట్టెనో, అచ్చటనుండి ప్రారంభించి కొనసాగించునను నద్యేక్షముతో చేతము శ్రీయుత దాసు ను గయాకాంగ్రెసున కధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనెను. శ్రీయుత దాసు విడుదల యొనరెనువార నొసగిన య స్పష్ట పు ఊపవ్యాసములను గమనించిన పిమ్మట గూడ చేతము ఆ యభి ప్రాయముతోనే యుండెను. ఆయన నిరాకరణోద్యమముల నూతమునే ప్రోత్సహింపవలె యభిప్రాయములను ప్రకటించుట కిదియే ప్రథమపర్యాయము. ఈ యభిప్రాయములతో తాను కాంగ్రెసున కధ్యక్షుత కహించుటకు చేత మంగీకరించునా యని శ్రీయుతదాసు చేతయుల యనుజ్ఞ చేతుకొనవలయును. ఆయన తివరదికి రాజీనామా నొసంగి కాసనభావప్రవేశ విషయము ఒట్టి తిరుగ నెన్నుకొనబడవలయును. ఆయన అట్లు చేయునా?

ప్రస్తుత పరిస్థితులను చర్చించుటకు రేపు మార్వాడి విద్యాలయమున కూడెడి సమావేశము ఈ విషయమును గూర్చి యాలించుటకు యుక్తముగ నుండును. ఇది యొక ధ్యము ననుసరించినచే గాని క్యక్తిననుసరించినదిగాదు. గయాకాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు రాగలసంవత్సరము అంతయు కాంగ్రెసు కార్యముల కధ్యక్షుడగుగూడ నుండవలసి వచ్చుటచేత, యీ విషయము మరింత ప్రాముఖ్య మైంది.

ఇట్లు
పి. ఆర్. లేలు.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ.

జిల్లాబోర్డుసభ్యుల రాజభక్తి ప్రమాణమునుగూర్చిన చర్చ

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసన సభలో ఖాన్ సాహెబ్ వాకిం నవాబ్ అలీఖాన్ గారు ప్రతి జిల్లాబోర్డుసభ్యుడును జిల్లా మేజిస్ట్రేటునెడల సార్వభౌముని యెడలను ప్రస్తుత రాజ్యాంగ విధానము నెడలను భక్తిని నూదించుచు ప్రమాణము చేయవలె నను సుచరణ నుపపాది. చిరి గొ. జగన్నా రాయణగారు సవరణ నుపపాదించుట కిందీయాప్రభుత్వమువారు రనుజ్ఞ నొసగరిని తెల్పిరి.

గొ. చింతావణిగారు సవరణ నాడేపించుచు ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానమునెడల భక్తి తెల్పుచుచు ప్రమాణము చేయవలె ననుట యుక్తమనియు అట్లు ప్రమాణము గావించిన వారు ప్రస్తుత రాజ్యాంగ విధానమున మార్పుల గావించ యత్నించుట కవకాశముండదనియు, ఇట్టి ప్రమాణ మొనరించుట కన్న బోర్డులలో సభ్యత్వమే వదులుకొనుట మేలనియు మేజిస్ట్రేటు నెదుటకన్న బోర్డుచేర్చుకొనుట ప్రమాణము గైకొన వలెననుట సమంజసముగ నుండుననియు, పరిశీరి. లిబరలును సవరణ సభిషేపించిరి. సవరణ నిరాకరింపబడెను.

భారతీయకై ప్రక ప్రతినిధియగు మోహన్ దాస్ మెహతా తమ సంఘముతోపున ప్రతిజిల్లాబోర్డులో ప్రతినిధుల నియమింపవలెనని సవరణ నుపపాదించిరి. గొ. జగన్నా రాయణగారు సవరణ నాడేపించుచు మహమ్మదీయులకు దప్ప మిగిలినవారులకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మొసగుట నుగరము గాదని పల్కిరి. సవరణకు 18 మంది అనుకూలముగను 48 మందిప్రతికూలముగను సమ్మతులను నొసగుటచే సవరణ వీగిపోయెను. మహమ్మదీయులెల్లగోను, ఇద్దిరు హిందువులు, అంగ్లోహైందవ ప్రతినిధులు దావీయగారి పక్షమున సమ్మతుల నొసగిరి. ఇతర హిందూసభ్యులును, ముల్తులును, 13 గురు అధికారసభ్యులును సవరణకు ప్రతికూలముగ సమ్మతులనొసగిరి.

స్వధర్మము

గీతలలో "స్వధర్మ మపిచావేత్త్య నవికంపితు మర్హసి" గీత 2-31 అనుచోట నీ స్వధర్మవిదేశ మున్నది.

శ్రు॥ సత్యం వదా ధర్మం చర... సత్యాన్న ప్రమదిత్యం... ధర్మాన్న ప్రమదిత్యం... తైత్తిరీయము 1-11-1 ధర్మనిష్ఠ చన మున్నది. ఇక్కడ ధర్మం చర... అనువిధివాక్యములలో ధర్మమును చరించుచు అనగా అవశ్యముగా నాచరించుము. అని శ్రుతి విధించుచు 'ధర్మాన్న ప్రమదిత్యం' ధర్మశబ్ద మనశ్చేతు విషయముకలచేత నననప్రాసమే ప్రమాదము. అట్టి ప్రమాదమును గలుగనియ్యదు. అనగా నీవు చేయవలసియున్నది. నీవు చేసే తీరకలెనని ప్రమాదవ్యాపారమునుండి కూడ మరలించుచున్నది. ఈ ధర్మానస్తానము జాతిప్రయుక్తములు యున్నట్లు ఇంకొక చోట కూడ శ్రుతి చెప్పబడినది. ఎట్లన బృహదారణ్యములలో చాతుర్వర్ణ్యస్థితియనంతరమున నిర్మిణీని నంతగా నీధర్మము సృష్టింపబడినది. ఇది జాతిప్రయుక్త మనుటకే.

తదేతద్ధర్మాత్మత్రయిన్ శూద్ర స్త దగ్నిరై... త్మత్రయే త్మత్రయో వై శ్వేనవైశ్వే... 1-4-15 "త్మత్రయే త్మత్రయో వై శ్వేనవైశ్వే... 1-4-15 "త్మత్రయే త్మత్రయో వై శ్వేనవైశ్వే... అని జాతిప్రయుక్తముగా క్యవహరింపబడినది. ఈజాతి ప్రయుక్తధర్మవాచిక నే గీతలలో "స్వధర్మ మపిచావేత్త్య" అనుచోటను భగవాను లనువదించినని శంకరులు తదితర భౌవ్యకావలను వ్యాఖ్యానము చేసిరి. పూర్వవిమాంస యనే వ్యక్తికణములలో త్మత్రయజాతి మాత్రవాచికా నీయంతయు సృష్ట్యుగా వివరింపబడినది. ఆయంతయులన్నిటిని గ్రాధిస్తూ భీతిచేత నిచ్చట విరమించుచున్నాను.

శ్రుక్యత మనుసరించి గీతానుదర్శమును చూడము. అర్జు నుడు త్మత్రయేనుడు. తన ధర్మమును నిర్వర్తించుటకేకాదా తనం తటః దాను బయలుదేరిన. భీష్మాదిగురువృద్ధజనులను చూచిన యనంతరము శోకమోహములు క్రియగా స్వధర్మమునుండి విరమించెను. మీయమిక్కిలి ఇతర (బ్రాహ్మణ) జాతికి సంబంధించిన భిక్షాదీనాతిక మొనరించుటకు సిద్ధుడైన. ఈస్థితిలో భగవానుడు చేసిన జేమనగా అర్జునుడు స్వధర్మమునుండి విరమించుటకు హేతుభూతము లయిన శోకమోహములను నశింపజేయుటయే. అజ్ఞానము పోయినచో శోకమోహము లంత రించును. అప్పుడు స్వధర్మమును నిర్వర్తించుటకు జనంతటః దాను కచ్చిన యర్జునుడు యథా పూర్వము ధర్మ బద్ధుడగునని భగవదభిప్రాయము. అర్జునుడు చేసినదియు నదియే. ఈమోహమును పోగొట్టుటకు భగవానుడు డనేకరీతుల నయొ క్తిఃముగ నర్జునునికి బోధించెను. శరీరములు, శరీరసంబంధము లగు బంధుత్వ గురుత్వాదులు నవిద్యాకల్పితములని తెలియబడ కపోవుటచేత సంసారమందు సత్యత్వాత్మ ధర్మత్వాది ప్రతి భావరూపమై స్వపాపానిసాధారణమైన ప్రమ కలిగెను. ఈ ప్రమ నివారించుట కింతకంత నాస్తిస్వరూపమున జెప్పెను నిష్కామ, "హిక్షాభా! కేవలము పరమార్థత్వమును బట్టియే యాలోచింప నక్కఱలేదు. ప్రస్తుతము నీవు చేయు వ్యాపారము స్వధర్మము నుమా! నీవు జాతిప్రయుక్తస్వధర్మమును నిర్వర్తించుటకు వచ్చితివి. అట్లు నిర్వర్తించి, స్వధర్మమును త్యజించి దోషమొటి, నీ కన్యాయువ పరధర్మవ్యకారమువలన వచ్చిన దోషమొటి నిన్ను నేధించి నీ కిహపరములందు రెండింటియం దును హని కలుగజేయును" అని యుద్వేషించుచు భగవానుఁ డర్జునునికి 'స్వధర్మ' ప్రాశస్త్యము నెఱిగించెను. భగవానుడు భారతకాలమునాటి పరిస్థితులకట్టి కేవల మర్జును నుద్దేశించి యట్లు బోధించెను. అంతేకాని యర్జునుని దేనియందును ప్రేరేపింపలేదు. భగవానుడుకూడ 'సూనియంతి యగు ధర్మమునే యుపదేశించెను. అర్జునుడు నట్లే ప్రవర్తించి స్వధర్మప్రవృత్తి డయ్యెను. భగవానుడును ధర్మసంస్థాపన చేసెను. దీనికట్టి తేలికదేవనగా, స్వధర్మము దేశకాలపాత్రాధీనము గా నున్నది. కాబట్టి దేశకాలపాత్రముల ననుసరించి మనము నిర్వర్తించవలసి ననని. ఇదియే స్వధర్మనిర్వహణము. ఎట్లనగా, ఆస్థిబలమునకును భౌతికబలమునకును సంస్కృత్యం కలిగిన యాకాలమున, విశ్వమో ననబాటికిని శాంతిప్రధాన మని తోచినయీకాలమున, కేవలము పశుబలము నిష్కార మని ప్రత్యక్షమయిన యాకాలమున, అత్యంత విద్యుభించి ధర్మస్థాపనము చేయనీ కాలమున యుగయుగ ములనుండి శమదమాద్యభ్యాసపాటవము కలిగిన భారతదేశమున, కేవల మహింసాబద్ధులయి చరించు భారతప్రపంచమునకు స్వధర్మమేదనగా ఆత్మబలమును బ్రకాశింపజేయుటయే, దీనికి దెల్ల నల్ల మొదలయిన జాతిదేవముగాని, హిందూమహమ్మదీయ

పన్నులసరణి.

(శ్రీ)యుత పక్షిలుగారి వ్యాససారాంశము)

మనదేశములో కేంద్రప్రభుత్వముచేతను మండలప్రభుత్వ ముచేతనుగూడ పన్నులు విధించుట విధింపబడుచున్నది. ఎంతగా వినిన హెచ్చుచేయుట కవకాశ మున్నదో యంతవలకును పన్నులు పెంచెదరి. ఇకమీద హెచ్చుచేయుట యపాయకర మని ప్రభుత్వోద్యోగులే తెలుపుచున్నారు. కాని ప్రభుత్వాదాయము వ్యయమున కంతమాత్రమును చాలుటలేదు. వ్యయము నేమై తగ్గింపు సుపాయము నరయడని యొకకమిషను నేర్పాటు చేసిరి. ఫలితార్థమెట్లు జేయవలసి యున్నది.

'పన్ను' అ. గా. కే. మి. ప్రభుత్వాదాయములో నేయేభా గములను పన్నులుగా నెంచుచున్న నను విషయమును నూజ్మి విచారణ చేసినందుల నభిప్రాయభేదములు చాల గలుగును. నూలుగా విచారించిన యెడల "ప్రతిసంవత్సరము దేశమునకు కర్షించు సంపదనుండి ప్రభుత్వోద్యమమునకై తీసికొనబడు భాగమునకు పన్ను అను పేరెడదగును."

ప్రభుత్వాదాయమునకు నూలుములగు విషయము లివి. 1. భూమికిస్తు 2. నల్లమందు 3. ఉప్పు 4. స్తాపులు 5. ఆబ్బా 6. రాజధానిపన్నులు 7. ఎళుమతి దిగుమతులు 8. ఆదాయపుపన్ను 9. అడవులు 10. రిజిస్ట్రేషను 11. కప్పములు 12. కడ్డీలు 13. పోస్తు, తెలిగ్రాములు 14. టంకనాలు 15. సివిలకాఖలు 16. జానానిధములు 17. రైళ్లు 18. నేవ్యము 19. కలిగునకులు 20. వైనికాదాయము.

దీని ననుసరించి భూమికిస్తు పన్నుగా నెంచుచున్నను, ఇది అదైదు, నూయన నూత్మవిచారణ యనవలయు. ఇదొక విశేషమున్నది. సేద్యాదాయము క్రింద నీటి తీరవన

క్రొస్తవాది మతదేవముగాని, ఆంధ్ర (దావిడ మహారాష్ట్ర) బ్రాహ్మణ (బ్రాహ్మణ)తర సంభుత్వముగానిలేదు. ప్రాజికాటి కంతటికి నాత్మ యొక్కటియేగాని రెండవట్లు లేవు. ప్రతి జీవికి నీయాత్మకత్తి నే యధాంము. ఈకత్తిని విజృంభింప జేయుటయే కర్తవ్యము. దానికి జేయవలసిన జేమనగా, వ్యా మోహమును బాహ్యంలయను. దీనిని దొలగించుటకు స్వకత్తి పయి నాధారపడవల యును. ఒకరికి యాధర్మభిక్షు లు నేవియొండవలసిన యవసరము లేదు. ననోవాక్యాం కర్మము నహింసాప్రతీమాంరంపనలయను. ద్వేషమును కేవలము తొలగించవలెను. తపస్సుచేసి ప్రపంచకాంతికి జంమేకర్మ నాధాధిపత్యమున. ఇం దేమాత్రము చలించిన "ధర్మాన్న ప్రమదిత్యం" అనునది నరపదము. ఉపన్యాసములు చెప్పటచేతను (చాయలచేతను వైవిధ్యవ్యవస్థానిర్వహణము జరుగుదు. ఆచరణయందు జెప్పవలయును. అప్పుడే అది స్వధర్మ మనుటకు నర్హమగును. ఆచరణలేది 'స్వ' యనుట యట్లు సిద్ధించును? అనుష్ఠేయప్రధాన నయినది గదా ధర్మము అని శ్రుతినిస్థించెను.

ప్రస్తుత భారతదేశపరిస్థితి లాకేషధముగ లేవు. ఒక ప్ర క్క నసహాయవాదులు, నోకప్రక్క సహాయవాదులు నొక ప్రక్కజాతియవాదులు, నొకప్రక్కమిహాయులు నొకయెడతట గూను, నొకదిక్కున బ్రహ్మణ్యబ్రాహ్మణక్షేదాయులు, తదంత రక్షక్షేదాయులు, తదంతరక్షక్షేదాయులు, తదంతరక్షక్షేదాయులు ఇట్లు భిన్న వ్యవస్థలతో దేశము కొట్టుకొనిపోవుచున్నది. హిందలు 'స్వ' యనుదానికే యంతి యాటహాసమును జేయుచున్నారు. కాని 'స్వ' మతంత యడుగునకు (గురిపోవుచున్నది. ఈ 'స్వ' నిర్వయింపఁడు తెల్ల! ఇదికాదనియనువాదు నదికాదనియనువారు, నదియనిదియు బానికొకటి యనువారు గాగదా సోదరులున్నారు. మొత్తముమీద నీమభిప్రాయభేద ము లట్లుండెను. లక్షలకొలదిదేశీయులు కూటికెడకు లేక నులమలమాడుచున్నా రనుటలో నభిప్రాయభేదమున కే యవకాశములేదుగదా? వీరినందఱు నదరించుటయేగదా స్వధర్మము! నానులారా! కర్మమున దేశమంతట వ్యాపింపజేసి వీరి నుడిగి నేలబలికింపరాదు? దీనివలన జీవకోపాధిఃకూడని యొకరు, కలుగునని యొకరు కర్మముగాఁ దిగవురాదనెల? ఆచరణలో జెట్టి విమర్శింపరాదా? ఈ కర్మను 'స్వ' అనించు కొనుకే; మహంకారమునడచుకే; ఓర్పున, ఓపిక యొక బుట్టించుకే; కార్యక్షేత్ర కలిగించుకే; కంఠ నాగ్నికన్యాయత్రియ నలవడుకే; చిరకాలసముపార్జితయయక విశేషవ్యామోహ మంత రించుకే. ఇ కేమివలయు? ఇది 'స్వధర్మ'నిర్వహణముకాదా ఇంకెంత గొఱపాణమునున్న చన సోదరుడేవ్వడు ముఖిరా నుమో మహాపదముతో పుట్టెదా. తో భవిష్యత్సూక్ష్మాభిలాషతో నడుంబుముగా మనకొకట వదులుచున్నాడు. దేశ మాత నానికి కరావలంబ మొనగుచున్నది చూడుకు. అని నిరాశ పాలు కావలెను. అనిని కడుపురుంబ దీర్చును. కర్మమున ప్రధానముచేసి స్వధర్మకాశమున నాత్మకత్తిని చవిగొనఁడు. ఇది యే దేశకాలపాత్రాధీనమయిన మనధర్మము. ఇదియే మనకవ్య స్థానము. ఇదియేకాలికారకము. దీనిని నిర్వహింపుడని నాసోదరులను బాధించుచున్నాను.

బుర్రా బాలకృష్ణశాస్త్రి

చేర్చుచున్నాను కేవలము పంటకాల్వల నీరు నుపయోగించు కొనకున్నను, అట్టికాల్వలనును చెరువులనును దాపున నుండుట చేత నానిలాభము ననుభవించుచున్న టైచి, యాభూములపై విధించు శిస్తును కొంత భూమి శిస్తునుండి కట్టించి సేద్యాదాయ మన జేర్చుచున్నాడు. ఇదంత సమంజసముకాదు. దీనివలన భూ మిశిస్తు తక్కువగ యున్నట్లు తెక్కలలో గాన్పించును. మఱి యు సేద్యమునకై నిర్మింపబడిన కాలువలు, చెరువులు అధికలా భిప్రదములుగ నున్నట్లును వాని కక్షణకై యేర్పడిన యుద్వేగిగాఖ మహాపకరముగను బ్రదర్శింపగును. ఇట్లు సర్వత్ర జేసిన యెడల, పోస్తు తెలిగ్రాపు కాఖలకలన వర్గక మభివృద్ధి గాంచు నను కారణముచేత, ఆభాదాయమునుండి కొంత తగ్గించి, వాణిజ్యాదాయముక్రింద చేర్చవలయును గదా. ఇట్లు చేయించు బోయినచో మహాసంక్షోభము సంభవించును. కావున సేద్యాదాయము భూమికిస్తు కలిపివేయవచ్చును. ఇను పన్నుల భార ము ప్రజలపై నెట్లున్నదో నూచింతము. వివిధములగు పన్నులను వేరువేరుగ విచారించుట మాని పక్యవసానమును గ్రహింతు. పన్నుభారమును గూర్చి విచారించుచో నొక్క యంతమును జ్ఞప్తి నుంచుకొనవలసియున్నది. ప్రజలంత మొత్తమును చేల్పించు చున్నారను విషయముగాదు మన మాలోచింప దగినది; పన్నులను జెల్పించిన పిచ్చుట, ప్రజల కేమి మిగులుచున్నదను విషయము చాల ముఖ్యమైనదిగ నుండును ఒక దేశమువారు పన్నుల మొత్తమున హెచ్చుసామ్యము జెల్పించినను, మిగిలిన సాంస్కృతికపు టాదాయము చాల గ మిగులుట చేత, వారికి పన్నులభారము బాధకము గాక పోవచ్చును. చూడ దేశములో పన్నుల మొత్తపు సామ్యు చాల కట్కువగ నున్నను, ప్రజకు మిగులునది స్వల్పమగుటచేత వారికా కొద్ది పన్నె చాల బాధకముగ నుండవచ్చును పన్నుల భారమును విచారించుచో ప్రజల యనుభవమునకు మిగులు ఆదాయ మెంత యను నలెమును ముఖ్యముగా విచారించవలసి యుండును.

మనదేశములో నటుంటి విచారణములు కొన్ని జరిగి యున్నవి. 1870 సంవత్సరములో దాదాభాయి నారోజిగారు గావించిన విచారణలన, హిందూదేశములో నటున స వత్సర మునకు తలకు 20 రూపాయ లాదాయము వచ్చునట్లు తేలి నది. 1871 సంవత్సరమున ఇండియా మంత్రిగానున్న గ్రాంట్ డేగారు హిందూదేశీయుల యాదాయము సగటున తలకు 20 రూపాయలని తెలిపియున్నారు. అప్పుడు రాజప్రతినిధిగ నున్న మేయోప్రభువుని నిట్లే కాననశలో నొకప్పునియు న్నాడు. 1880 సంవత్సరమున 50 చేరుకు బాగ్యుగారి యా జమాన్యము క్రింద జరిగిన డేమ విచారణసంఘమువారి గణన ప్రకారము సగటు సంవత్సరపు టాదాయము 27 రూప్యములై నట్లు తెలుపబడినది. 1901 సంవత్సరములో కర్మశ్రుతుచే నడిపింపబడిన విచారణయం దీసగటు ఆదాయము తలకు 30 రూప్య ములని తెల్పబడినది. ఇట్లే 1911 సంవత్సరము విచారణ నడిపిన తక్కువరగాయ మాత్రము సగటు సాంవత్సరికపు టాదాయ ము 50 రూపాయలైనట్లు తేల్చిరి. ఇదంతగా సాటింపదగినది కాదు. ఎన్ని జీతములు చేసినను 1870 సం. మొదలు 1901 వరకు నభివృద్ధి 10 రూపాయలు కాగా 1901 సం. మొద 1911 సంవత్సరమువఱకు ఆదాయములో నభివృద్ధి 30 రూపాయలై 50 రూప్యములకు గంతు చేసినదని విశ్వసర్యము గాదు. పోనిండు; అదియు గ్రాహ్యముగ నెంచెము. పన్నుల భార మొకొండరితి నుండునుగదా?

Table with 3 columns: సం., తలకు సగటు, తలకు సగటుపన్ను, సగటునకు మిగులునది. Rows for 1871, 1881, 1981, 1911.

1901 సం. వరకు నగటున మిగిలిగది నెలకు 2 రూపాయల 5 అణాలు. దీనితో నెట్లు జీవము జరుగలదో యాచించినయెడల పన్నుల భారము బాధకమో కాదో గ్రహింపవచ్చును. 1911 సంవత్సరమున నెలకు 4 రూప్యములు మిగిలె ననుకొన్నను అప్పటి ధరలను బట్టి జీవితమున కవసరములగు పదార్థములు లభ్యములూ కాదో గ్రహింపవచ్చును. ఆనిదట నై రితిని గణితములు వేనుబడి యొండలేను. కాని సగటు ఆదాయ ము 50 రూపాయలకు మించలేదని సామాన్యసాధనముగల ప్రతివాడును గ్రహింపగలడు.

ఇట్లుండ 1913 సం మొదలు 20 ఒక సం కరకున యు దకాలకుని తలకు 3 రూప్యములపన్ను హెచ్చుచేయబడినది. మహారాష్ట్రసాదములని యొకగబడిన సంస్కరణలయనంతరము మ తొక రూపాయకైగా పన్ను హెచ్చు కలిగినది. అనగా దాదాపు 6 రూ 8-6 మించును. సగటున మిగులునది 5 అణ, నెలకు 3 రూ. 10 అ. కాగలదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఉన్నెవను వాడక నూకలన్నము తినుటకై నను చాల దని వేరుగ చెప్పవలయు నా? సినిలియనుల జీతము లింకను కృద్ధికావలయును. మంత్రుల భోగములు జరుగవలయును. సంస్కరణ లాభముల ననుభవించు ప్రజలు త్యాగిలురై, నణగకగిణుగక హెచ్చు పన్నులనీయ వలయును! భీ! ఏమివాదము?

హిందీ పరిక్షా ఫలములు

(17-వ, సెప్టెంబరు 1922)

హిందీ ప్రచారక పరిక్ష

మొదటి తరగతి:—1. రా. పేరయ్యకాశ్రి (పిఠాపురము) 2 సో. వెంకటేశ్వరరామశర్మ (విజయవాడ) 3 వి. పాండురంగ రావు 4 ఓ. వెంకటేశ్వరశర్మ (నెల్లూరు)

రెండవ తరగతి:—5. ఓ. వెంకటేశ్వరయ్య 6 పే. కామేశ్వర సోమయాజీ 7 జం. కామమూర్తి (విజయవాడ) 8 భ. వెంకటసుబ్బయ్య.

మూడవ తరగతి:—9. రామశేషయ్య 10 పే. వీర బ్రహ్మం 11 కూ. నానుమంతరావు 12 కూ. రాజగోపాలకృష్ణయ్య 13 తం. రామసోమయాజీ 14 పే. రామభద్రరాజు (విజయవాడ) 15 మం. సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి (పిఠాపురం) 16 గంటి సీతారామశర్మ (కాకినాడ) 17 పా. జగన్నాథం (విజయనగరము).

ప్రవేశకాపరిక్ష

మొదటి తరగతి:—1 సో. బ్రహ్మయ్య (ఘాటిల్లాడి) 2 తం. వెంకటకృష్ణయ్య 3 కే. వీరరాఘవయ్య (విజయవాడ) 4 యా. గోపాలరావు 5 యే. సత్యనారాయణ 6 యే. వీరభద్ర రావు మచిలీపట్నము 7. పి. నూరమ్మజేవి 8 వా. జగ్గారావు 9. పే. పార్వతీశ్వరరావు 10 భే. వెంకటకాశ్రి (రాజమండ్రి) 11. వై. పార్థసారథి (మద్రాసు).

రెండవ తరగతి:—12 అ. అప్పారావు (పిఠాపురం) 13 వై. చలపతిరావు (నెల్లూరు) 14 యా. తాతయ్య (మచిలీపట్నం) 15 ము. వైరాగిదాసు 16 ప. లక్ష్మీనరసింహం 18 కా. నానుమంతరావు (గుంటూరు) 18 భట్టిపాండు మంగుళూరు 19. చల్లపల్లి లక్ష్మీబాయిమ్మ 20 గో. తాతప్పయ్య 21 జం. లక్ష్మీకాంతం 22 వా. శ్రీరామమూర్తి 23 వా. రామశేషయ్య 24 అ. వ్యాసనారాయణకాశ్రి 25 పే. నూరపరాజు 26 కాం. జగన్నాథగోపాలరావు 27. గు. మాధవరావు (రాజమండ్రి) 28 గూ. వెంకటాచలం 29 వ. సత్యనారాయణరావు 30 కూ. వెంకటరామశర్మ (గుడివాడ) 31 అ. రామకృష్ణయ్య (విజయవాడ).

మూడవ తరగతి:—32 అ. నుబ్బారావు 33 కొ. సదానందం (పిఠాపురం) 34 డి. వెం. కోటిశ్వరరావు 35 వ. గోపాలరావు 36 త. లక్ష్మీనరసింహం 37 తు. వెం. శృంగేశ్వర (విజయవాడ) 38 యా. సాంబమూర్తి 39 తి. వేణుగోపాలాచారి 40 కా. వెం. నుబ్బారావు (నెల్లూరు) 41 పా. చలపతిరావు 42 వో. బాసకిరామయ్య 43 ఘం. లక్ష్మీనరసింహం 44 గా. లక్ష్మయ్య (మచిలీపట్నము) 45 ప. వెంకటరామచంద్రరావు 46 పే. నూరమ్మజేవి 47 పి. నూరమ్మజేవి (గుంటూరు) 48 ల. నుబ్బయ్య 49 యా. లక్ష్మీనారాయణ 50 చ. సత్యనారాయణమూర్తి 51 వ. లక్ష్మీనరసింహం 52 పే. రామజోగారావు 53 కా. వెంకటరత్నం 54 వశతసుబ్బయ్య (రాజమండ్రి) 55 యే. రంగమ్మ 56 రా. భర్తయ్య 57 కా. శ్రీనివాసరావు (నూడూరు) 58 పా. నూర్యదేశికరావు. 59 భా. వెంకటరావు. 60. తు. ముకుందరావు. 61 పం. నరసింహం. 62 తు. శ్రీనివాసరావు. (గుడివాడ)

ప్రాథమిక పరిక్ష

మొదటి తరగతి:—63 బు. సత్యనారాయణ. (గుడివాడ) 64 తు. వెంకటకృష్ణశర్మ. 65 ద. కేశవరావు. (రమ్యాలపాడు) 66 ఎ. భాస్కరరావు (కాకినాడ)

రెండవ తరగతి:—67 పా. వెంకటరావు. (దమ్మాలపాడు) 68 జ. బ్రహ్మనందం (చరమపురం) 69 వీ. రమణమ్మజేవి (చరమపురం) 70 పే. వై. చంద్రారావు. 71 వా. రామయ్య (నూడూరు) 72 డి. లక్ష్మీనారాయణ. (అంగలూరు) 73 పా. రామచంద్రరావు (దెబవాడ) 74 డి. రామచంద్ర. (నెల్లూరు)

మూడవ తరగతి:—75 మూ. నరసింహాచారి. 76 అ. సత్యనారాయణ. (పాపురం) 77 ద. జగన్నాథరావు. 78 ద. మదునూరకరావు. 79 కొ. రామకృష్ణ (దమ్మాలపాడు) 80 కొ. చక్రనాథరాజు. 81 అ. రాజగోపాలరావు. 82 చి. రామారావు. 83 పే. రామేశ్వరశర్మ. 84 పే. నూర్యరాంకమ్మ. 86 కూ. లక్ష్మీశ్వరరావు (రాజమండ్రి) 86 మూ. నాగభూషణమ్మ 87. మూ. రామకోటయ్య. 88. పి. కాకినాడేశ్వరభం. 89 మూ. అత్తలదాసు. 90 వి. నుబ్బారామయ్య. 91 దు. ప్రసాదరావు (అంగలూరు) 92. వీ. రామమూర్తి 93. వో. వీరరాఘవయ్య 94.

ఆంధ్రదేశ సత్యాగ్రహశ్రమము

పినాకిని (నెల్లూరు) యొక్క ఆదాయవ్యయ పట్టి

1-4 1921 నుండి 30-9-22 వరకు

వివరము	రూ	అ	పై	రూ	అ	పై
అ. అభిలషారత శక్తియోగ సంఘమువారి విరాళము	10,090	00				
ఆ. అభిమానుల విరాళములు	1,566	00		11,566	00	00
ప్రత్యేక విరాళము. (మహా తుని వర్ధంతి యాత్రన మునకుగాన శత్రోకింబ బడినది)				648	00	00
ఆనామ్మదాబాద్ ఆశ్రయ సంఘపు ప్రదర్శన కాఫి వారు ఆశ్రయ సేవిస్తావీకి ప్రయాణ ఖర్చులకై				258	11	00
ఆశ్రయ కార్యములకై చేసిన ఋణములు				1,370	00	00
గుజరాతు రాష్ట్రీయసంఘ మునాదుల ఆశ్రయభద్రతకై ఇచ్చిన ఆదానము				1,000	00	00
దూది, ఏలూరు, నూలు, వస్త్రములు వస్త్రాల విక్రయంవల్ల స్వదేశీ కాఫి నుండి వచ్చు				2,118	66	00
భోజన కాఫి నుండి సామగ్రి విక్రయమువల్ల వచ్చు ఈ గడువులో వాఫునువచ్చిన జను వివరములు				820	98	00

(క). మరమ్మతు వాడకు	8	50				
(చ). తిహారు లెక్కవాడకు	9	14	00			
(ట). పుస్తకములు, కాగితము వస్త్రాల	1	66				
(థి). పాకలు లెక్క	51	11	20			
(ధ). ఆశోక్య కాఫి	4	80				
(ని). ప్రయాణ ఖర్చు	1	40		75	08	00

ఆదానము ఇచ్చిన మొత్తం పట్టుబడి (వేతనములు)	25	13	90			
ఆశ్రయమిచ్చిన ఋణములు తీర్చినందున జను ఆశ్రయకోట మత్త	66	15	00			
	51	00				
	17990	82				

ఖర్చులు	రూ	అ	పై	రూ	అ	పై
ఆశ్రయ (తోటలు, భూములు) సిరాసికొనుగోలు				2,006	20	00
(అ) తోట మరమ్మతు (పుట్టుకు తీయించుట)	347	69				
(ఆ) పాకలు	672	10	90			
(ఇ) గానుములో వస్తువుల యమకై కొన్న ఇంటి మరమ్మతు సామానులు	106	99				
(ఈ) నయ్య మరమ్మతు	80	00		1,156	13	00

జ. శున్నయ్య 95, యె. వెంకటేశ్వరయ్య (దెబవాడ) 96. గ. వీరరాఘవులు 97. రా. చి. బ్యాలనరసింహం. 98. అ. వెంకటరాయండు 99. డి. నుబ్బారావు 100. పే. నూర్యనారాయణ మూర్తి (కాకినాడ) 101. నం. సత్యనారాయణ యూర్తి 102. కా. రామమూర్తి 103. జం. బాసకిరామయ్య (నెల్లూరు) 104. జో. నాకాయణకాశ్రి (గుడివాడ) 105. ముం. శేషారెడ్డి 1.6 డి. రామరాఘవం 107. శేక్. నూలూమ్ కాదర్ 108. పి. వెంకటకృష్ణారెడ్డి 109. పం. వీరమ్మ (నూడూరు) 110. కూ. సీతారామశర్మ 111. తు. శేషపూర్ణయ్య 112. నం. వెం. లక్ష్మమ్మ 113. గో. సత్యభాను 114. వా. సీతారామో లక్ష్మమ్మ (గుంటూరు) 115. ను. అంబశేషయ్య 115. పే. వీరభద్రేశ్వరశర్మ 117. వో. శ్రీనివాసరావు.

హృషీ కేశవశర్మ, హిందీ పరిక్షామంత్రి.

బండ్లు ఎత్తులు						
(క) రెండు ఎత్తులు కొనుగోలు	285	00				
(గ) బండ్ల ఖరీదు	189	80				
(చ) వరువులమేర బండ్లమరమ్మతు	124	12	80	499	43	00

స్వదేశీ కాఫి- దూది, నూలు, రాటములు, నగ్నములు, నేతకడుపు, ఏడు మాత్రీలు వస్త్రాల	3,169	12	00			
--	-------	----	----	--	--	--

గుజరాత్ రాష్ట్రీయ సంఘమువారి ఆదానము తీర్మానము	1,000	00				
ఆశ్రయముచేసిన ఋణముల తీర్మానములు	1,370	00				

పంచముల కిచ్చిన ఋణములు	190	10	40			
క్రియంత గూడూరు రామచంద్రరావు గారికి నేతగాండ్ర సంపుటకై ఇచ్చిన ఆదానము	50	00				

ఆశ్రయమిచ్చిన గుల, నాగర్లు, వేతనములు	1270	69				
(ఆనామ్మదాబాద్ ఖాతీ ప్రదర్శనపాట్రి కయిన ఖర్చు నువ) (ప్రయాణ ఖర్చులు)	668	00				

ఆశ్రయ భోజన ఖర్చులు						
(అ) సభ్యులు, ప్రాజెక్షనర్ల భోజన వస్త్రఖర్చులు	469	12	60			
(ఆ) పంచములవారి ఖర్చు	205	00				
(ఇ) నాఖర్చు భోజనఖర్చు	180	00				
(ఈ) ఆతిథ్యం	158	11	00	958	76	00

అత్యుత్తమునకు కొన్న సామగ్రి ఖరీదు పనిముట్లు, ప్రాశస్తామాను బట్టలు వస్త్రాల	992	98				
వార్తాపత్రికలు, కాగితములు పుస్తకములు	287	811				
	129	70				

ఆశ్రయ ప్రారంభోత్సవ కమయమున బీదలకు అన్న దానము ఖర్చులు	255	00				
మహాతుని జన్మదినోత్సవమునకై ప్రత్యేకింపబడిన విరాళమునుండి ఖర్చు	88	80				

ప్రాజెక్షి టెలిగ్రాముఖర్చులు (ట్రస్టుడికు, రిజిస్ట్రేషన్ ఖర్చులు)	58	10	60			
	35	00				
పన్నులు అడ్డెలు ఆశోక్యకాఫి ఖర్చులు చిల్లర ఖర్చులు	21	40				
	14	50				
	54	00				

నిల్వ:—						
(అ) రామిరెడ్డి బాంకులో	2042	49				
(ఆ) ప్రోవోల్టెరియా	1546	00				
(ఇ) కార్యదర్శకర్	187	86		8775	88	00
	17990	82				

అడిటరుగారి సర్టిఫికేట్:—ఆశ్రయలెక్కలు తనిఖీచేసి నాడను. ఆశ్రయలెక్కలపై ప్రకటనలను, నాకిచ్చి, సంబంధములను అనుసరించి నై ఆశ్రయ ఆదాయవ్యయపట్టిక సరియైనది నేను దృఢముగా చెప్పుచున్నాడను. 17-10-22 (సం) వే. నారాయణమూర్తి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘపు లెక్కవిమర్శకుడు.

శ్రీమంత్రి టి. కె. నరసింహాచార్యులవారి చేరువకు పదవి అర్హులగు సలహాదారులను, నాకిచ్చి, సంబంధములను అనుసరించి నై ఆశ్రయ ఆదాయవ్యయపట్టిక సరియైనది నేను దృఢముగా చెప్పుచున్నాడను. 17-10-22 (సం) వే. నారాయణమూర్తి.

ఆంధ్ర రత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

కాననసభలు ఎలుకబోనులు

బందరులో జరిగిన యువన్యాసములు

(ద్వితీయవార్త, మచిలీపట్నము-నవంబరు 11)

ఆంధ్రరాష్ట్రము కార్యకర్తల సంఘమును సమర్థించు గంటల ముగియకనే శ్రీ ఆంధ్రవాణిజ్యకాల ఆవరణలో తూర్పుదిక్కున నున్న విశాలమైదానములో ఒక పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. మూడు రోజులపాటు పురజనులను, 800 మంది శ్రీమంతులను సభ కలగజేసింది. శ్రీమంతుల కట్టమీద చివర బర్రాపు పంతులుగారు ఆగ్రాసవాధిపతిగా నెన్నుకొనబడిరి. ఇంత పెద్దసభ యామధ్యమయెప్పుడును జరుగలేదు. శ్రీ ఆంధ్రవాణిజ్య కాలంలో ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నున్న శ్రీ యాత చిల్లెగి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారును, భోగరాజు శుబ్రహ్మణ్యులుగారును తదితరులను స్వచ్ఛంద సేవకులుగా పనిజేసి సభ విక్రీతి కొంతయంతయుగ జరిగిరి. శ్రీమతి బ్రహ్మచోద్యుల లక్ష్మీ నరసమ్మగారు మూడు బిగంటుకాలము ఉపన్యసించిరి. "అనేకమంది జీవనోపాధి పాలు నాచిన్న కుమారుడగు డాక్టరు శుబ్రహ్మణ్యులనుగూడ జైలునకు వెళ్లెను. పెద్దకుమారుడు సీతారామయ్య గవర్నమెంటుపనిమండి తప్పించుకొని అంతి తోచినట్లు జీవనోపాధి చేయుచున్నాడని" చెప్పిరి. అనేకపాటలు రచయిగా పాడి ఆదరణను పొందిన గట్టడని మోస్తరించిరి. తరువాత ఉమా రామిని కవిగాను ఒక ఆరగంట కాలము గంభీరవన్యాసమునిచ్చి సభ్యుల మనసులకు త్రేజునను కలిగించిరి. తరువాత రామదాసు దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఆంధ్రవాణిజ్యకాలలో సంస్కృత శిక్షణను పొందుచు తేచిరి. సీతాదేవి వనవాసమునందుండుటచే శ్రీ శ్రీమంతులను మానుకుంతరావుగారు ఆమెను పెదకుమారుని చేయిరి. ప్రస్తుతము వారు భవనాదులై దేశమునంతట సంచరించుచున్నారు. సేవకుడే ఈ ఆంధ్రవాణిజ్య కాలంలో కొన్ని దినములు పనిచేసియున్నాను. కారణాంతరముచే పనిమానుకొనవలసి వచ్చినది. పాపమోహవ వార్తమే మానుకుంతరావునిధికి నేను 116 రూ. యివ్వవలయుననుకొంటిని. బీదవాడ నగుటచే నిర్యాణాలను. నాకు బతులుగా మీరే ఆధనము నియ్యవలయునని మిమ్ముల నందరిని కోరుచున్నానని చెప్పి మార్చుండిరి. వెంటనే ధనము యివ్వబోవలెనని వారు యివ్వ నారంభించిరి. నాలుగు రైలులకును నలుగురుపోయి ధనమును ప్రోగుజేసిరి. 10 నిమిషములలో ప్రోగుజేసిన ధనమును లెక్కపెట్టగా రూ 125-6-2 వైలలకును కచ్చివదని కలెడి జేసిరి.

ధనము ప్రోగుజేడగనే రామదాసుగారు మరల లేచిరి. నేను తలదెట్టిన కార్యము నెంతవచ్చునని ఊహిస్తే తారామయ్యగారు చెప్పినను అది సఫలమైనది. నేనికే మూడుదినములకు కథ చెప్పెదను. గాంధీమహాత్ముడు ఒక గంభీరములో స్వరాజ్యము తీసికొనినప్పుడ నన్ను ప్రజలందరు వారు చెప్పినట్లు నడువరైరి. ఇప్పటికైనను అందరను ఖద్దరును ధరించరే! మీకు వెంటనే స్వరాజ్యము రావలయునని మిరందరను కోరుచున్న వెంటనే మిరందరను ఖద్దరు నేలగట్టుకే జనులందరకును మనకు యిచ్చి యిచ్చియును. అది లేనంతకాలము మనమిట్టే 800 శిష్టమిట్టే దూరమునండి వచ్చిన కొద్దిమంది తెల్లవారిచేతనే పాలింపబడుదుము. హిందూ మహాత్ముడియ గట్టత విక్రీతి అవగరము. రామ రహిము లిద్దరును ఒకటే. హిందువులు వారి జీవుని రామదేవియు మహాత్ముడియులు ఆల్లా యనియు పూజించుచున్నారు. కాన యీజాతులవారి దిద్దు యెప్పుడును పోరాడ గూడదు. మనము చేసేది యద్దములో దౌర్జన్యరాహిత్యము మిక్కిలి అవసరము. పూర్వము 600 యేండ్లక్రిందట వ్రాసిన పోతన్నగారి భాగవతమునందు కొంతవర్ణనము కాలయు నని చెప్పబడియున్నది. కవికామహాముని కుమారుడగు కృష్ణ, పరీక్షన్ కుహం జులన తల్లిమీదలో పాము జేసిరిని తెలిసినప్పుడు రాజువైకొనింది కేపించినంత తిండియును కవికా మహామునికి తెలిసినప్పుడు అయిన కొమారునితో పరమభాగవతులు నితరులు పాడిచినను, కొట్టినను, తిట్టినను, ఆభాగవతులు (భగవద్గీతలు) కొంతయును విడనాడరిని చెప్పిరి. అట్లే ప్రస్తుతము ఆకాలిలను గవర్నమెంటువారు యెంతభాధ పెట్టినను వారు చలింపక కార్యకర్తావులై యిండి ప్రపంచమునకు హిందూజీవ మయొక్క ఘనత తెలియజేయుచున్నారు. కాని యిప్పుడు కొంతమంది కాననసభలకు వెళ్లకయు నని కోరుచున్నారని వినుటకు మిక్కిలి విచారకరముగ నున్నది. కాననసభలు గవర్నమెంటు పన్నిన యెలుకబోనులు. కాన మిరందరను అట్లు ఆ గభలకు పోవువారికి పోట్ల నీయగద్దు. అని రామదాసుగారు ఊహించిరి. ఇట్లు ఒక గంటకు కాలము గంభీరవన్యాసము పోసంగి సభ్యుల నుత్సాహపరచిరి. మూడు రోజులయిన తరువాత గాంధీమహాత్ముడు జయజయ స్వరముతో సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభ

10 వ తేదీని బందరులో జరిగెను

కార్యక్రమము-తీర్మానములు

రాష్ట్రీయసంఘమున కలిగిన ఖాళీలనుగూర్చి ప్రారంభ మన కార్యదర్శి వివరించెను. (శ్రీమంతుల టంగటూరి ప్రకాశం గారధ్యక్షత వహించిరి.)

ఖాళీలు

శ్రీమంతుల బెజవాడ చంద్రశేఖర రెడ్డిగారి స్థానమున శ్రీమంతుల బెజవాడ మందరరామరెడ్డిగారిని ఎన్నుకొనిరి.

రాష్ట్రీయసంఘము క్రొత్తవిన్నికలు

ఈవిషయము చర్చించబడినపుడు అల్పసంఖ్యాకుల ప్రతినిధుల ఎన్నికలు ముందు జరుగవలెనని ఊహిస్తే తారామయ్యగారు తుకపాడించిరి.

ప్రభాభిప్రాయమును కలెడిందువారిచే ఎన్నుకొన దగినది ప్రకాశంగారు తెలిపిరి.

ఆంగ్లభాష రానివారిని గయలో జరుగు జీవనమునకు సభకు ఎన్నుకొనవచ్చునని అని డాక్టరు రామచంద్రరావు గారడిగిరి.

ఎన్నుకొనవచ్చును. వారి ఉత్పాదనములను ఆభిప్రాయములను యితరులు ఆంగ్లభాషలో వారిబదులుగా తెలుపవచ్చునని ప్రకాశంగారు తెలిపిరి.

కాననసభలకు వెళ్లకలే సమవారిని ఎన్నుకొన వచ్చునని ఆవశ్యకత కలిగినది. ఆవశ్యకముగా నుండగోవవారి ఆభిప్రాయములను ముందుగా తెలిసికొనవలె నని నిర్ణయించ బడినది. ఈ విషయపేర్కొనబడినవారి ద్వైముకొనబడిరి.

మహాత్ముడియై ప్రతినిధులు

1 సభ్యులు మొహదీనుగారు

2 ఉపరా ఆలీసుకవిగారు

3 డాక్టరు నాజు అహమదుగారు

క్రైస్తవ ప్రతినిధి

4 డాక్టరు రామచంద్రరావుగారు

పంచమ ప్రతినిధి

5 కుసుమ వేంకటరామయ్యగారు

శ్రీల ప్రతినిధి

6 బ్రహ్మచోద్యుల లక్ష్మీనరసమ్మగారు

మండల ప్రతినిధులు

గంటాను-7 బారిష్టరువరహగిరి వెంకటగిరిగారు.

విశాఖ-8 మల్లాది రామమూర్తిగారు.

గోదావరి-9 బుజును సాంబమూర్తిగారు.

కృష్ణా-10 దండునారాయణరాజుగారు.

కృష్ణ-11 డాక్టరుభోగరాజు ఊహిస్తే తారామయ్యగారు.

గుంటూరు-12 గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు.

నెల్లూరు-13 బెజవాడ మందరరామరెడ్డిగారు.

కడప-14 కేతు వేంకటరెడ్డిగారు.

కర్నూలు-15 కాళీనాధుని నాగేశ్వరరావుగారు.

అనంతపురం-16 గాడిచర్ల హరిశక్త్యోత్తమరావుగారు.

చిత్తూరు-17 కే. రాజగోపాలాచారిగారు.

చెన్నై-18 గోనుగుట్ట శుబ్రహ్మణ్యుగారు.

ఇతర స్థానములు-19 టంగటూరి ప్రకాశంగారు.

20. మల్లాది కృష్ణమూర్తిగారు.

21. దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

22. గంటలూరు కుమారరాజుగారు.

23. కన్నే గంటి మార్కవారాయణ చాడగిగారు.

పూర్వనిత్య పోలీసుపన్ను

గుంటూరు, గోదావరి (సీతారామయ్య) మండలములలో పూర్వనిత్య పన్నునుగూర్చి చర్చించబడినది.

కొద్దిమందికలన మాత్రమే దొంగతనమునా కేసును నమోదు చేయుచున్నారని. ప్రజలను భయపెట్టుటకే వారేవన్నను నమోదుచేయుచున్నారని వివరించబడినపుడు మున్నది. తాముగూడ మరల నెప్పుడైన కలసి ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపాదనగా మరచి నచో తమకు గూడ నిట్టికేసు వేయబడునని తక్కినవారికి భయము కలుగుటకు ధోరణివహించి తమకు కొద్దిమందిని నిరూపించి

వారికలన మాత్రమే యావన్నను నమోదు చేయవలసింది. మనలో కొందరియవలసిన ఆ మొత్తమును ఆంధ్రరాష్ట్రమునా రందరును భరించి అన్ని జిల్లాలనుండియు పోగుజేసి తెల్లించినచో దొంగతనమువారి కంటకమును మనము విఫలము గావించినవారమగుదుము. ఇట్టిదొంగతనమునందలమున/కేసరావచ్చును. నేను గుంటూరు గోదావరి మండలముల వారికి తక్కిన మండలముల వారు సహాయము చేయనిచో ముందు చూపు అనర్థకము కలుగును. కాన రాష్ట్రము వారందరును కలసి స్వల్పసంఖ్యాకులకు విధింపబడిన యావన్నను తెల్లించవలెను. దొంగతనము వారి కేసు వేయటమున ప్రజలలో మాత్రమే త్రేజము కలుగగలదు. కాన సీక్రయమును రాష్ట్ర వాసులందరును భరింపవలెనని నేనుపాదించుచున్నాను.

ప్రకాశంగారికి 340 రూపాయలు పన్ను

నాకుగూడ 340 రూపాయలు పన్నునిచ్చి పోలీసుపన్ను వేయబడినదియు అందులకు జప్తువారంటునుగూడ పంపిరియునని గుంటూరుమండలమునకు వెచటనో పడియున్నదనియు తెలిపినది. గుంటూరు నాటకములో ప్రభుత్వమువారి యా ఆంకము మిక్కిలి అశాస్త్రమును పరిశీలనపు లక్షణమునై యున్నదిగాన నేనీపన్నును చెల్లించకుండుటకు నిశ్చయించిగాని యీ సభవారి ఆభిప్రాయమును తెలిసికొనవలెనని ఆభిప్రాయమును కలెడింత గూడదని యింతవరకును మిమ్ముకుంటిని. ఈసభలో ముగియగారు చెప్పినవంతులను వినిపిమ్ముట కన్నుక్రింద నేనిప్పుడుకలన మొత్తమునుతలపెట్టిరాష్ట్రీయసంఘమునకు చెల్లించగలననియు నా రామొత్తమును పూర్వనిత్య పన్నుక్రింద చెల్లించవచ్చుననియు నిశ్చయించితిని. నేను 680 రూపాయలను యావన్ను నిమిత్తము తలపెట్టి నిధికి చెల్లించితిని. దానిలోనే నియ్యవలసిన 340 రూపాయలను పోన మిగిలిన 340 రూపాయలును బీదలకు విధింపబడిన వన్నును చెల్లించుట క్రింద వినియోగించగోరవలెనని ప్రకాశంగారు నుడిగిరి.

పూర్వనిత్యపన్ను జార్యముగా యగునా లేక పన్నుకా అని యుద్ధమిల్లి ముగియగారు రడిగిరి.

వచ్చెనను జార్యముగాయెనను తిదనగుణ్యముగానే తీర్మానము వ్రాయబడునని కాన ముఖ్య చర్చతో మనలేదని ప్రకాశంగారు చెప్పిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము

ఈ తీర్మానమును చర్చించుచుండగా ఆంధ్రరాష్ట్ర రామదాసుగారు సభకు వచ్చిరి.

తీర్మానము

"గోదావరిజిల్లా రాజమండ్రి తాలూకాలో ఏకగ్రామములలోను గుంటూరు జిల్లాలోను కొందరు పన్నులను సకాలమునకు చెల్లించక కలిసిపెట్టినందులకు దొంగతనమునా రాక్షసజీవములను పూర్వనిత్య పోలీసుల నేర్పరచిరి. 75,500 రూపాయలు పూర్వనిత్య పన్ను వేసిరి. ఇది అశాస్త్రము. సాంప్రదాయవిధిద్వై. ప్రభుత్వ కాననములకుగూడ ప్రతిపాదన. కాన నిట్టి పన్నులను నష్టములను భరింపవలసినవారికి నపాయముచేయుటకు తలపెట్టినప్పుడు ప్రత్యేకముగా ధనమును సమకూర్చి మనలో గల యొకమత్యమును బాగుగా కలెడింపవలెను" అని తీర్మాన ముమోదించబడినది.

జేతీయమహాసభను ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము

పిలచుట

1928 డిసెంబరులో జరుగు జేతీయమహాసభను ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘమునకు కావ్యనియమింప గయకు వెళ్లి ఆంధ్రకవిసంఘము శ్రద్ధకహింపవలె ననుతీర్మాన ముమోదించబడినది.

వ్యవస్థాపకసభ

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము గంటలూరు కుమారరాజుగారు రుకపాడించిన వ్యవస్థాపకసభసమయము చర్చించబడి ముందు సభకు నిలిపిపెట్టబడినది.

నూలువడకుట

రాష్ట్రీయసంఘమునకు సభ్యులనుగా నుండ వారందరును రాష్ట్రమునై నూలును కడుకుటకు నేర్పియుండలేరే ననుతీర్మానము వదలబడినది.

భారత కాంగ్రెసుసంఘసభ అనవసరము

నవంబరులో కలకత్తాలో భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభను జరుపుటకులన అనవసరమును క్యయప్రయోగములకు కారణమగును కాన నిపుడాసభను జరుపుట మానదగును. ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారి నివేదికమును గయలో మహాసభలోనే చర్చించదగు ననుతీర్మానముమోదించబడినది. ఇద్దరు మాత్రమే ప్రతిపాదన.

పూర్వనిత్య పన్నునిధి

ఈ నిధికి సమాచారమును మొత్తమునకు ప్రకాశంగారు 320 రూపాయలు విరాళముగా నిచ్చిరి. ఆ మొత్తమునావద్దనే యున్నది. దాని స్వల్ప లభివారికి పంచివెళువరు. (గర్రాజు)

అకాలీల సత్యాగ్రహము

మొత్తము 5000 మించిపోవుట

ఫిబ్రవరి నెలనుండి రెండవవర 12 వ తేదీని గురకబాగుకు వెళ్లుట
వారిని నాయకులు భారతసేనానికి తంతి నంపుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘసభ

10 వ తేదీని బండరులో జరుగుట:—రాష్ట్రీయసంఘసభ్యుల ఎన్నికలు
పూర్ణిమి పన్ను మున్నగువానినిగూర్చిన తీర్మానములు
నిరసన సహజముగా చేయుటకు ప్రత్యేకనిధి నేర్పరుచుట

రామదాసు ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారి సంచారము

అకాలీల సత్యాగ్రహము

సంఖ్య 5000 కు మించిపోవుట

10వ తేదీ అరెస్టులు

10 వ తేదీ 105 గురికి అరెస్టుచేసింది. 11 వ తేదీ 105 గురకబాగుకు వెళ్ళువానిని అరెస్టుచేసి మొత్తము 5000 కు మించిపోయింది. 10 వ తేదీని ఆంధ్రులు చేయబడినవారి కేసు విచారణ 11 వ తేదీని జరిగింది. 11 గురికి అరెస్టుచేసింది. ఇద్దరికి స్వల్పకక్ష విధించిరి. తక్కినవారికి ముఠావాసము చేసిరి.

11 వ తేదీ అరెస్టులు

11 వ తేదీ 100 గురికి అరెస్టుచేసిరి. 12 వ తేదీని వారికి కేసు వేయబడినది. వారిలో కొద్దిమందికి తక్కిన కేసు వేయబడినది.

అకాలీ సిపాయిల రెండవవర

ఈ జన ఆర్మీలో 31 వ తేదీని గురకబాగుకు వెళ్ళవలసి యుండెనుగాని అది సాగలేదు. నవంబరు 12 వ తేదీని తక్కిన వారు బయలుదేరెదరు. "దొరలసేనానాని" వారములు లేకుండా నిర్బంధనిధానము ప్రాగించుచుంటే ఫిర్యాదు సిపాయిల రెండవ వర నాయకుని 12 వ తేదీని గురకబాగుకు వెళ్ళవలసివచ్చింది.

ఈ సన్నివేశములవల్ల చరసాలకేగి ముసోదరుల చటు నవభవించుచున్న ప్రైవేట్లకును తాముగూడ ననుభవించుటకు నింక వందలకొలది ఫిర్యాదులు సిపాయిలు క్రమముగా గురకబాగుకు వెళ్ళెదరు. ఎవరికోసమో మేము ప్రాణములను అంగములను ఉదారభావముతో స్వీకరించుటకు వెనుదిరుగలేదో అట్టివారి వలననే క్షేమించుటకు మా కర్మంతంతోపాటు కరుణ. భక్తిభ్రాతృ కమన మనోరథ ప్రతిఫలముగా దారుణనిర్బంధనిధానము చేర్చుచినందులకును గురుద్వారముల సంస్కరణమును నిరోధించుచున్నందులకును మా కట్టియాభ్యుదయ కలుగును" అని ఫిర్యాదు సిపాయిల కామరూపు 10 వ తేదీని భారతసేనాని నైనిక కార్యదర్శికి తంతిపాత్ర నంపెను.

ఫిర్యాదు నైనికలవర బయలుదేరుట

ఫిర్యాదు నైనికల రెండవవర 110 మంది కలెక్టరు కణ యోధ సింగుగారి నాయకత్వమున 12 వ తేదీని ఆంధ్రులకు నుండి గురకబాగుకు బయలుదేరిరి. వారిమధ్య బ్యాంకు మేళము ప్రాగు మండెను. జత వారి వెనుక పోయి వందలకొలదికి చాలామందివరకు వెళ్ళిరి. కలెక్టరు కణయేటు యూనిఫామును కప్పుచుంటు (బాడ్జెటు) ధరించెను. తక్కిన వారు కలెక్టరు యూనిఫాములను కనుప్రకంకు యూనిఫాములను ధరించిరి. కొందరు చిన్నములనుగూడ ధరించిరి. యుద్ధమున కాలు తెగిపోయిన మామూలు చరసాలింగుగారు మొత్తటి సిపాయిల జతలో వెళ్ళెదరు. ఇందున వదిలివేసినందున ఆయన మరల 12వ తేదీని చండకసిపాయిలజతలోగూడ బయలుదేరెను. కాలు తెగిన మరెయ్యక సిపాయి గుడ చరసాలింగుగారి తో బయలుదేరెను. సిపాయిల జత బయలుదేరినపుడు పుర పీఠులలో ప్రజలయొక్క యు బుద్ధయొక్క యు రాజకీయల పూర్తిగా నిలిచిపోయింది. కలెక్టరులో నడిచు సాధనలలో నుండియు కొద్దిమంది గుడిము సిపాయిల మిగిల పోయి పుష్కల్యస్థితి నడిపించిరి. తమవారకు గురకబాగులో కొన్ని దినములుంటే పిమ్మట చెట్లకు నడకబోయెదరు.

సిక్కునాయకుల కేసు

11 వ తేదీని ఈ కేసువిచారణ కొంత జరిగినది. 76 గురుసాక్షులలోను నలుగురినిచారణ మాత్రమే జరిగినది. 16 వ తేదీకి నాయదా వేయబడినది.

ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు

గోదావరి మండలమున సంచారము

శ్రీయుత ఆంధ్రరత్న రామదాసు దగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు గోదావరి మండలమున నీదిగువ వివరింపబడిన రీతిని ఆయాపట్టణములం దుపయోగించెదరు. ఆంధ్రరాష్ట్రబాతీయ సేనా ప్రధానసాయకుడగు శ్రీయుత మామిడి జేపేద్రుడుగారు రామదాసుగారితో గూడ నుండును. ఆయా పట్టణములలోని కాంగ్రెసు సంఘముల వారు రామదాసు గారికి సన్మాన పత్రములను సమర్పించెదరు. ఆయా తాలూకాల ప్రజలు వేలకొలదిగా నాయక పట్టణముల కేగి చీరాల వీరదనంబును నీ ఆంధ్రరత్నము నుదితరీతిని గౌరవించ గోరెననుని రాజమండ్రి మండల కాంగ్రెసు కార్యదర్శి క్షణించెను.

వివరములు

- 16 వ తేదీ గురువారము
- 17 వ తేదీ శుక్రవారము
- 18 వ తేదీ శనివారము మధ్యాహ్నమునకు
- 18 ,, సాయంత్రమునకు,
- 19 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయమునకు

రాజమండ్రి
ఆములాపురం
బ్రాహ్మరామ
కాకినాడ
చామర్లకోట

నెల్లూరు

ఒక విలేఖనినుండి

నవంబరు 10:—శేషపువయము రాజమండ్రి పేనుజరు లో శ్రీమంత్ కందాడై శ్రీనివాసక, శ్రీయుత వెన్నెల గంటి రాఘవయ్య, శ్రీయుత వేదేష్ లక్ష్మయ్య, శ్రీయుత గంటూరు వెంకట సుబ్బయ్యగార్లు పిదూరునుండి విశ్వసిం. రయలుగడ్డ భిలాజీ సంఘమువారు సమర్పించిన మహమ్మదీయుల టాపీను ధరించి కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే వేయబడినచూలతోను ఖద్దరు వస్త్రములతోను రంగనాడుకు పేట నుండి పోవుచు శ్రీరంగకాథస్వామివారి ఆలయమునకు సన్మానింపబడి మహాపాధ్యాయవరుడానికి లభ్య బ్రహ్మశ్రీ వేదం వేంకటరామకాస్తూరివారిని దర్శించి బహుళండా జమ్మూ మసీదులోనికి వెళ్ళి అచ్చట ప్రార్థనలు జూపి ఆ వెనుక కాంగ్రెసుకార్యాలయమునకు పోయి. అక్కడ వారికక్షములు ముగిసినవారు పోడిరి.

సర్దారుహరిసింగుగారి అరెస్టు

గురుద్వారా కార్యకంఠ సభ్యుడగు సర్దారుహరిసింగు (జలంధరు) గారిని 10 వ తేదీని జలంధరు కట్టను మెంటురైలు స్టేషనులో 101 కెప్టెన్ క్రింద అరెస్టుచేసిరి.

సిక్కు ఖైదీల సహాయనిధి

గురకబాగులో అరెస్టుచేయబడిన అకాలీలలో అసహాయ సిక్కులలో నున్నవారి కుటుంబములకు సహాయము చేయుటకును, వారికి విధింపబడిన భార్యలను కనూలుచేయుటకు వారి కుటుంబముల కనుప్రజలు మున్నగువానిని వేయవేయవట్ల సహాయము చేయవలెనను సిక్కు ఖైదీలసహాయనిధి యను పేరు గురుద్వారాసభ్యులవారు కొకనిధి నేర్పరచిరి.

గురుద్వారముల చట్టము

ఈ చట్టమునుగూర్చి ఆలోచించుట కేర్పరపబడిన ఉప సంఘమువారు 9 వ తేదీని సమావేశమై, 5 గురు, సిక్కు కాసన సభ్యులలోను బానావారధతుసింగు వేడిగారిక్కరు మాత్రమే ఆసభకు వెళ్ళిరి. (అ. వెను)

ఆంధ్ర ఖద్దరు నిలయము

బ్రాడ్వేయిండి ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయమునకు మార్పుట.

"ది వెంట్రలు కాంగ్రెసు ఖద్దరుస్టోరు" అను పేరుతో బ్రాడ్వేయి స్వరాజ్యప్రతికాకార్యాలయమున కెదుట నేర్పరపబడిన ఖద్దరుకాణము తయిపెట్టివీధి 7 వ నెంబరుగృహమున నున్న ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమునకు మార్చబడినది. అకార్యాలయమున వీధివంక క్రిందిభాగమున నున్న కడపటి గదిలో ఆంధ్రఖద్దరు నిలయ మనుపేరుతో నిపుడు ఖద్దరు కాణము ఏర్పరపబడినది. ఇవట కలితీతేని శుద్ధఖద్దరు దొరుకును.

గంజాముమండలమున గవర్నరు

సంచారము

వారటాలు జరుగవలె నను సూచన

సన్మానకత్రము సెనంగవలెనని ముఖ్యనిధి
వటు సంఘమువారు తీర్మానించుట

ఆంధ్రప్రదేశ్లో బరంపురం ముఖ్యనిధి కౌన్సిల్లో 5 గుర్బారాపు గారు 12 వ తేదీని ప్రాసినలేఖ ప్రతిపబడినది. 12 వ తేదీని జరిగిన బరంపురము ముఖ్యనిధిల సంఘసభలో సామోదింపబడిన తీర్మానములను ప్రకటనార్థము మీట వంటివి. గవర్నరు గారు గంజాముమండలమున వెళ్ళెడు ప్రత్యేకము ననుచారటాలు జరుగవలె నను విషయమును గూర్చి ముఖ్యనిధి పలు సంఘమువారు నేటి తీర్మానములను చేసిరి. బరంపురము కాంగ్రెసు సంఘములవారు వారటాలులను జరుపువలెని ప్రకటించిరి. అది అనుచితము. జేకమిపుడు కాంతియుతమై యున్నది గాన మాటలుజు జరుగవలెనను తీర్మానమును కాంగ్రెసు సంఘములవారు కద్దుపరచుటలే నని యీసంఘమువారు కోరుచున్నారు. నగర పానులందరును గవర్నరు గారికి అర్పణ మగు స్వాగతము నొసంగవలెను. గవర్నరు సార్వభౌముని ప్రతిభి. విల్లింగ్టును ప్రభువుగారికి భరతి చేతువై గాఢముగా ప్రేమ గడుగాన వారు సన్మానమున కిర్దులని ముఖ్యనిధిలు సఘమువారు తీర్మానించిరి. (స్వరాజ్య విలేఖరి నేను పండిత కంటివాద్ర)

నరసారావుపేట ప్యాసెంజరు

రైలుబండి తిరుగలబడుట

చాలముందికి గాయములు తగులుట

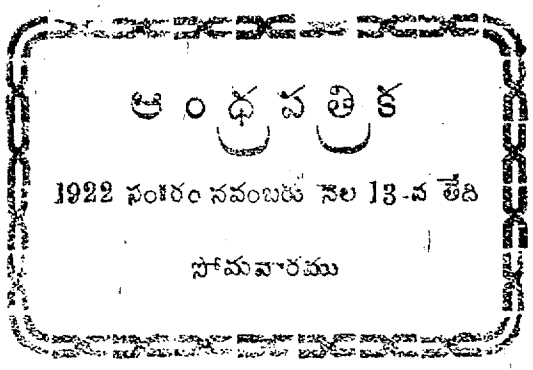
12-వ తేదీరాత్రి 9 గంటలకు గుంటూరునుండి బయలుదేరిన నరసారావుపేట ప్యాసెంజరుబండి ఆరాత్రి 10 గంటలకు సాతులూరునకు తిరుగలబడినది. చాలముందికి ప్రబలగు గాయములు తగిలెను. కొందరు చనిపోయిరిని 13 వ తేదీ ఉదయమునకు గుంటూరువార్ల వచ్చింది. వివరములు తెలియలేదు. వారికి సహాయము చేయుటకు 13 వ తేదీ ఉదయమున మరెయ్యక రైలు బండిని పంపిరి. దానిలో జల్లాసర్దును రైలు ఉద్యోగులును వెళ్ళిరి. ప్రజలలో చాల భీతియు కలకరమును కలిగియున్నదిని స్పష్టములేఖరి నేడు గుంటూరునుండి తంతిపాత్ర నంపెను.

ముగ్గురుమరణించుట, చాలముందికి దెబ్బలుతగులుట

మచిలీపట్నమునుండి బయలుదేరు వెం. 51 వ మిక్సెను రైలుబండి గత రాత్రి 10-30 గంటలకు సాతులూరు నరసారావు పేటలకు మధ్య పట్టలనుండి తప్పి పడి పోయెను. గర్వము లభింకముగ నుండుటచే రైలుపట్టాను రోడ్డు తెగికోట్టుకొనిపోయెను. ఎంజనును రిగుచ్చువాగినులును కిమాడన తరగతి ప్రయాణికుల బండ్లును కిణిలములై పోయెను. ఇరువురు మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు ఒకవైపునను ను మాతులైరి. ఇంక ను 5 గురు మూడవతరగతి ప్రయాణికులకు గాయములు తగిలెను. దెబ్బలు తగిలిన ప్రయాణికులపేర్లెంకనవెలియలేదు. వారప్పటివైద్యశాలకు పంపబడిరి. తంతిరహదారి చెడిపోవుటచే మిగతవివరముల తెలిసికొనుట అలస్యమగును. సిక్కుగురకు వానివివాగు జేయుటకు పీలులేదు. జిల్లా యధికారులందరును మదరాసునుండి ఈదినమున 11 గంటలకు స్పెషలు రైలుబండిలో రైల్వేఅధికారులు జనరలు బ్రాక్లిమనోజరు, ఫిఫ్తు ఇంజనీయరు లోకోనూపరింటెండెంటు, కారేజినూపరింటెండెంటుమొదలగు వారందరును ప్రయాణమై నిరమరల సరాసరి రైలుబండ్లుడమట కెంతకాము చట్టనో దెలుపుటకు పీలులేదున్నది.

అనహాయోధ్యమ అద్వితీయ విజయము.

[illegible]

త్యాగవిజయము

క్రూరమగు లాటికర్రల ప్రయోగ మొనరించు పిమ్మట, అకాలీవీరులు 5000 మందికి పైగా అరెస్టునకు లోనయిరి. ఎట్టి బాధల నెందుచున్నను, ఎట్టి అవమానము లనుభవించవలసినవచ్చినను, వీరు అహింసాధర్మమును విడనాడరయిరి. త్యాగవిజయమున కింతకన్నను ప్రబలనిదర్శన మేమిగావలయును? మహాత్ముని సిద్ధాంతములు ఆచరణయోగ్యములు గావని తలచువారి కిది తగినప్రత్యక్షతర మొనగగలదు. అకాలీలు భారతభూమి కంతకును మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. వీరి త్యాగముల గనిపిమ్మట, తమకు ధైర్యమును, ఉత్సాహమును కలుగుచున్నదనియు, నిరాశ తొలగుచున్నదనియు చిత్తరంజనదాసుగా ఓటివలనే బలికియుండిరి. కాని ఏకారణముచేతనో మరల నిరాశకులోనై, దేశమును వెనుకకుగొనిపోయెడి మార్గమును కనుబజచిరి. అకాలీసంఘము, విదేశీయుల కెటుల గన్పట్టునో మాంఛెనరు గార్డియనుపత్రికా విలేఖకుని వ్యాసముబట్టి ప్రహింపవచ్చును. అకాలీలను దారుణముగ మోదినరోజులలో నెకరోజున నీవిలేఖకు డక్కడ నుండుట తలపించెను. అకాలీలను కొట్టుచున్న దినములలో నది పదియనదినము. నూరుమంది అకాలీలు పూలమాలలు ధరించి భక్తిగీతముల బాడుచు రోడ్డుమీద వెడలుచుండిరి. వీరిలోనెల్లరు నెరసిన వెంట్రుకలుగలవారును, పలువురు మధ్యవయస్సుగలవారును ఈ విలేఖకునికి గనుపించిరి. వంతెన సమీపించునరకి, ఆంగ్ల పోలీసు ఉద్యోగి యొకరు. కొందరు పోలీసులదీసికొని అకాలీలజత నెదుర్కొనుటకు వెడలెను. వీరియొద్ద 5½ అడుగుల పొడవుగలిగి ఇత్తడిపొన్నుగల లాటికర్రలుగలవు. ఈ విలేఖకుని యుద్దేశమునందు, ఇట్టికర్రను ప్రయోగించిన, ప్రాణమున కపాయముగలుగును. అకాలీల జతను పెడలిపొమ్మని, పోలీసు యద్యోగి కొడుటయు, వారాయుత్తరువును లక్ష్యపెట్టకుండుటయు జరిగినపిమ్మట చెబ్బలగొట్టుడని అతడు పోలీసు వారల గోరెను. లాటికర్రలన్నియు ఒక్కమారు లేచి, ఒక్కమారు అకాలీలపై పడెనట. అకాలీలలో ప్రతివారును క్రందపడి లేచుట కత్తులగువరకు, ఈ దారుణకర్ర జరుగుచుండెను. ఇదిమిగుల పశుత్వవ్యమును ప్రయోజనరహితమునగు పనియని, గార్డియను పత్రికా విలేఖకుని యుద్దేశము.

దీని ఫల మేమి? నిరాకరణోద్యమమున కిది యుభండవిజయ మొనగనని, ఈ విలేఖకునికి వోచెను. ఏలనన, పంజాబులో బ్రిటిషుపాలిపై నిరంకుశ సదాభివమును గౌరవమును ఏలయిన మిగిలియున్న యెడల, దీనితో సంతరించుచున్న దని, ఇతడు భావించుచున్నాడు. ప్రభుత్వసర్వను కొంతవర కయినను సమర్థించినవారు విద్యాధికులలో వీరి కెవరును గనుపించలేదు. మహమ్మదీయులకును, హిందువులకును, సిక్కులయెడ సంతృప్త సానుభూతి గలదు. విద్యాధికులలోకన్న నితరులలో ఎక్కుడు ఈ పాతికూల్యము వీరికి పోషగట్టెను. త్యాగము

వలన, బాధనొందుట దప్ప వేరు ప్రయోజనము లేదనియు, బాధల నేరీతి నయినను నివారించుకొన వలయు ననియు, బాధ పెట్టెడివారిపై ప్రతిక్రియ లకు బూనకుండుటచే సహాయనిరాకరణము అప జయము బడయుచున్న దనియు, భావించెడివారు గార్డియను పత్రికావిలేఖకు డటుల తలంపలేదని గ్రహింపవచ్చును. నిరాకరణోద్యమమున కిది విజయచిహ్న మని అతనికి గన్పట్టెను. అమృతసర మునకు వీరు మొదట వచ్చినపుడు, త్వరలో అల్లరులు పొడమునని, విద్యాధికులు తలంచెదట. కాని, సిక్కుల జితేంద్రియత్వమును వారు గనిపెట్టజాలక బోయిరి. అల్లరుల భయము దొలగిపోయెనట. సిక్కులు అదృష్ట శక్తివంతు లని ఈ విలేఖకుడు దలచుచున్నాడు. కొంచెము తగాదా కొరకు, పంజా బంతుకును ప్రభుత్వముపై నేల ఏవగింపు గలుగవలయును? ఈ విలేఖకు డొక ప్రబలకారణము జూపుచున్నాడు. పంజాబునకు సంబంధించి సంతవర కయినను, ప్రజలవిశ్వాసమును ప్రభుత్వము కోల్పోయె ననియు, అదిలేకుండ పరిపాలించువో నేమి జనుగనో వెల్లడియయ్యె ననియు, ఇతడు స్పష్టపరిచెను. న్యాయమును భంగపరచి, లా, ఆర్డరును రక్షించెద మనట, ఎటుల నిష్ఫలమో ఇతడు జూపెను. పంజాబుప్రభుత్వమున కితడు సత్యము నీరీతిని చెలిపెను. “పంజాబులో ప్రజల సమ్మతితో పరిపాలించుటకు వలయు విశ్వాసము మీయందు వారి కేమాత్రమును లేదు.”

ప్రజల విశ్వాసము లేకుండ, ఎంతకాలము పరిపాలనజరుగును? నిరంకుశత్వము చిరకాలము కొనసాగనేరదు. దౌర్జన్య రహితసహాయ నిరాకరణము నిష్కర్షగ కొనసాగుచో, పంజాబునందే గాక ప్రతి రాష్ట్రమునందును ప్రజల సదాభివమును ప్రజల సహాయమును ప్రభుత్వమున కత్యవసరమనియు, ప్రజల మనోరథ మీడేరిన గాని అట్టి సహాయము లభింపదనియు, తప్పక వెల్లడియగును. అందుకుమారుగ నిరాకరణసూత్రమును భంగపరచి, అహింసాప్రత్యేకమును పాటించక, కక్కుర్తి పడుచో ప్రభుత్వముల కీసత్యము గోచరింపజాలదు. ప్రజల ధర్మచ్యుతివలన, వారికి నష్టమును అధికార వర్గమునకు బలమును గలుగుచుండును. నిరాకరణోద్యమ క్రమమును మార్పదలచెడివారు, ఈ యపాయమును గుర్తించవలయును. అకాలీలు స్వమతమును రక్షించుకొనుటయేగాక, భారతీయుల కీ సందిగ్ధసమయమున మార్గదర్శకులగుచున్నారు. మహాత్ముడు కారాగృహమునందున్నను అతని సిద్ధాంతము సత్యముపై నాధారపడియున్నదని, పంజాబులో వెల్లడియగుచున్నది. పంజాబుసమస్య, తన్మూలమున, అధికారులను మరల కలవరపరుచుచున్నది. నిన్నటిదినము రెండవపెన్సనుసిపాయిలజత గురుబాగ్మరమునొద్దకు చెదలియుండెను. ఎవరికొరకు తమ ప్రాణముల సర్పించుటకు సంసిద్ధులై రణరంగమునకు వెడలితిమో, అట్టివారి హస్తములలోనే మరల బాధనొందుటకు తాము సంతరించుచుంటిమనియు, రాజభక్తి పూరితముగ తేలిన సేవకు దాడునిచ్చింధములును, మతభంగమును బహుమానములయ్యెననియు, వీరు నేనాధిపతికి తంతునచ్చిరి. చిన్న పెద్దయను భేదములేక అకాలీవీరు లల్లరును జూపెడి యుభండత్యాగము లెన్నడును వృధగానేరవు. అపజయ మెడరిగలిగెనో, విజయ మెడరిగలిగెనో గార్డియను పత్రికావిలేఖకుడు చెలిపియున్నాడు. స్థూలదృష్టితో జూచిన తారుమారుగ గనుపించవచ్చును. ప్రజల సంతృప్తాంగీకారము లేనిది, పరిపాలనము కొనసాగుట యసంభవమను సత్యము, వెల్లడియయినది. స్వరాజ్యమనిన నిదియే. ఆత్మ

విశ్వాసము బలపడి, స్వధర్మ నిర్వహణము కొరకు ఎట్టి యవాంతరములనయినను దాటుటకు సంసిద్ధుడై ప్రతినిధి గలుగువరకు ఏజాతి తనదీక్షను విడనాడకుండునో, ఆజాతి అనతికాలములో స్వరాజ్యసిద్ధి గాంచును. మహాత్ముడుచెలిపిన సత్యమిదియే. ఆ సత్యమునే, ఆశ్వాదుమహారాజగారును వ్యక్తీకరించి యుండిరి.

వ్యర్థాలోచనలు

దాసు, నెహ్రూగార్ల ప్రతిష్టంభముల సూచన కొనసాగుచో, కనీసము ఒక సంవత్సర మయినను వ్యర్థముగ గడచిపోవును. ప్రకటనలు, హెచ్చరికలు, మనస్ఫూర్తులు, పోటీలు, ఇట్టి యాడంబరముతో దేశము ప్రాకులాడు చుండును. నిర్మాణకార్యక్రమమును గూర్చి తలంచుట కయినను వీలు దప్పి పోవును. జాతీయనిర్మాణ మింకను ఎక్కుడు పట్టుదలతో కొనసాగవలయు నని, నెహ్రూ, అజ్ఞాల్ ఖానుగార్లు గూడ హెచ్చరించి యుండిరి. ఇందు కొరకు ఎక్కుడుమంది ఈ పనిలో సంతత నిమగ్నులై యుండవలెను. ఎక్కుడు త్యాగశక్తి వెల్లివిరియవలయును. ఇట్టి స్థితిలో శాసనసభలలో జేరికాలమును వ్యర్థపరుచుటకు మనఃస్ఫూలు చాలరని కస్తూరి బాయిగారు కరాచీ కద్దరుప్రదర్శనమునందు చెలిపిన విషయమునందతితయోక్తి ఎంతమాత్రము గనుపించదు. ఆలీసాదరులతల్లి బై అమృతగారు చెలిపిన యభిప్రాయమును గమనింపదగును. రెండు సంవత్సరములు జేసిన కష్టమువలనను ఇరువదియైదు వేలమంది దేశభక్తులు కారాగృహములకు జనుట వలనను నుదయించిన పవిత్రభావ మంతయు, శాసనసభా ప్రవేశముతో సంతరించు ననియు, నిర్మాణకార్యక్రమమును తడేకదీక్షతో నిర్వహించుటకు పురుషులకు ధైర్యము లేనిచో స్త్రీలయినను యికార్యమును పూర్తిజేయవలయు ననియు, ఈమె విన్నవించుచున్నది. కాని, పురుషులు తమ ఆత్మగౌరవమును పూర్తిగ కోల్పోవరని మాత్రము ఈమె విశ్వసించుచున్నది. యంగుయిండియా పత్రికలో రాజగోపాలాచార్యుల వారు చెలిపినట్లు, సంశయాత్ములగు హాకీ అజ్ఞాల్ ఖాను ప్రభృతులకు, ప్రజలొనగవలసిన జవా బొక్కటే గలదు. నిర్మాణకార్యక్రమము తిన్నగ కొనసాగ లేదను విషయమిద, శాసనసభలకు బోలయుననిగద వీటి గోరినది. నిర్మాణకార్యక్రమాంశములు జయ్యపదముగ నెఱవేరుచున్నవని, వీరే తమ దిబ్బిల్లతో సంగీకరించిరి. బర్మోలి, జిల్లి కార్యక్రమములను బాగుగ నిర్వహించుటకు, ఇప్పుడు వెనుకాడు చున్న నాయకులు ప్రజలను తగ్గరీతిని ప్రోద్బలపరచి యుండరైరి. గాంధీమహాత్ముడు కద్దరుమంత్రము నుపదేశించి కారాగృహమునకు జనినవీరవ, వ్యర్థాలోచనలతోనే కాలముగడచా చెప్పెను. ప్రజలదృష్టి అటు నిటు మరలించబడుచుండెను. శాంతముగ నిర్మాణకార్యక్రమమును బాపపుకొనుటకు వారికి తగినఅవకాశ మిగలుగకపోయెను. అట్టిస్థితిలో నిర్మాణకార్యక్రమము పూర్తిజేసులేదని చాలిని నిరసించుచు, మీదు మిక్కిలి శాసనసభాప్రవేశమును బోధించుట, భారతజాతి సభోగతికి గొంపోవుటయే. రాజగోపాలాచార్యులవారు చెలిపినట్లు, శాసనసభలలో బ్రవేశించుటకు జేసెడి ప్రయత్నములమధ్య, ఇతర జాతీయకార్యముల కవకాశముండజాలదు. శాసనసభాప్రవేశము, స్వరాజ్యమానకుగాని, శాసనోల్లంఘనమునకుగాని, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమునకుగాని, ప్రబల ప్రతిబంధక మగును. ఆకారణముచే నెహ్రూప్రభృతుల సంశయములదీర్చుటకు ప్రజలెల్లరును మహాత్మునియపదేశమును కొనసా

గించుటకు తన శక్తినింతును వినియోగించువలెను కాంగ్రెసుసభ ఎటుల నిర్ణయించునని నిరీక్షించు నక్కరలేదు. ప్రజాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ కాంగ్రెసునిర్ణయము జరుగజాలదు. కాలహరణము వలన ఎట్టిఫలముగలదో, ప్రజల కిందకి దెలిసియుండును. అందుచే నికనయినను, ప్రజలు మెయిలు పేగముతో మహాత్మునినిర్ణయమును కొనసాగించి, నాయకులకొందర సందియముల బాపగోరెదము. లేనియడల దేశమునకు గొప్పముప్పు వాటిల్లగలదు. నైహూప్రభృతులు జేసిన సూచనలు, శాసనసభలలోనికి బోవదలచిన యల్పసంఖ్యాకుల యభిప్రాయములకే భిన్నముగనున్నట్లగు గనుగొనవచ్చును. వీరిలో విశేషముమంది, శాసనసభలలో బ్రవేశించి సంస్కరణములవలన పొందదగినంతలాభము పొందదలచిరి. ఇది సహకారముగను గాని, నిరాకరణముగానేరదు. ఇట్టిస్థితిలో నైహూగారితోజేరి, శాసనసభల బ్రద్దలగొట్టువా రెవరుందురు? మిగిలినవారు గూడ తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనగూడదాయని యడుగవచ్చును. అట్టియాశ కెడములేదని, పరిస్థితులు దెలుపుచున్నవి. ప్రభుత్వము వారిచేడు కార్యములను నిరోధింతును గాని, మంచి కార్యములను నిరోధించబూన నని సత్యమూర్తిగా రిటీవలనే దెలిపియుండిరి. రాజమహేంద్రవరమునందు బారిష్టరు స్వామిగారు గూడ అట్టి యభిప్రాయమునే వ్యక్తపరచిరి. మహారాష్ట్రపక్షనాయకు డగు జయాకరుగారు, నైహూప్రభృతులు సూచించిన శాసనసభా ప్రవేశమును తా మంగీకరించినను, సంస్కరణములను భగ్గుముజేయుటకు మాత్రమే శాసనసభలలో బ్రవేశించుట భావ్యముగనుండదని, యభిప్రాయ మొసగిరి. దీని యర్థమేమి? శాసనసభలలో బ్రవేశించుటకు, భిన్నాభిప్రాయాల కిష్టమేగాని అందులో జేరినపిమ్మట ప్రతిష్టంభనల నవలంబించుటకు వారి కిష్టము లేదు. సహాయనిరాకరణమును వదలి, సహకారమునవలంబించుటకు వీరుసంసిద్ధులగుచున్నారు. ఇట్టివారి కెవరును అడ్డు గలిగింపరు. నిరాకరణ నిబంధనల నవలంబించజాలని వారవలంబించకబోవచ్చును. కాని ఇతరులుగూడ తమతో రావలయుననుట, మిగుల అసభ్యముగ నుండును. ఎవరిలో డ్పాటునులేకుండ, నైహూప్రభృతులతలంపు తెలుల నెఱవేరును? ఏకారణముచేనయినను, కాంగ్రెసుసభ శాసనసభా ప్రవేశమున కనుజ్ఞయిచ్చినను, నిరాకరణమునొక మతధర్మముగ జెట్టుకొనినవారు, శాసనసభలకు బోజాలరు. అటుల బోవుటకు వారి నెవరును బలవంత పెట్టజాలరు. మనస్సాక్షికి న్యతిరేకముగ నడుపుడని ఎవరును గోరజాలరు. అట్టిస్థితిలో, కలుపురు శాసనసభలకు వెలువలనేయుండురు. వానితో సంబంధము గల్పించుకొనరు. లోనికిబోయిన వారిలోనయినను, మితవాక్కువలె సంస్కరణమునకు సహయోగించువారే ముఖ్యులుండును. ఇట్టి నిరాకరణ మూలచ్ఛేదమునకు కాంగ్రెసుసభా ముఖ్యులందఱును సర్వభిము. నైహూగారితో సూచన ప్రకారమునను ముందుగా మూలకీలాభాతో, స్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రసాదించుచు, సభ్యులు తీర్మానరూపముగ ప్రభుత్వమువారిని పేడవలయునట. ఇట్టి తీర్మానములను ప్రభుత్వము వారసలే చచ్చింప సంగీకరింపరు. ఒకవేళ చచ్చకు వచ్చినను, ఇటులజరుపుట సహకారమేయగును కదా! పిన్నుటవీరు ప్రతిష్టంభనలనవలంబించెదరట. ఒక మూడు సహకారమునకుబూనినపిమ్మట, మరియొక మూడును బూనినవచ్చును. ఇంతకిన్నను న్యధాలోచన చేయుండుగాదు. శాసనసభలలో జేరి సహకారమునకు బూనినను, నిరోధమునకు బూనినను, నిరాకరణసూత్ర మిసుమంతయును దీనియందు

గనుపింపదు. నైహూ ప్రభృతు లికనయినను ఆత్మగౌరవ భంగకరమగు సూచనల నుపసంహరించుకొందురు గాక! సత్యసంధత

పాశ్చాత్యుల సత్యసంధతగూర్చి పొగడ్తలూరక వెలువడుచుండును. ఇటీవల ఇటలీ పత్రికా విలేఖకు లొకరు రాజప్రతినిధిగారితో సంభాషించి రనియు, గాంధీగూర్చి రాజప్రతినిధిగారు కడు నిరసనగ బలికెరినియు, ఆ పత్రికలో ప్రచురింపబడినటుల స్వరాజ్యపత్రిక ప్రచురించియుండెను. ఇది యసత్యమని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. ప్రభుత్వప్రకటనము యధార్థము దెలుపుచో, పాశ్చాత్య పత్రికావిలేఖకుల సత్యసంధత ఎట్టిదో గ్రహించవచ్చును. అభూతకల్పనల జేయు పత్రికాప్రకటనలు గలరని, అనేకమార్లు వెల్లడియయ్యెను. ఇటలీ పత్రికాప్రతినిధి దెలిపిన వ్యత్యాంతము సరియగునది గానిచో, ప్రభుత్వము వారు రూఢియగు వార్త నేల ప్రచురింపరాదో తెలియదు. ఇది సరికాదని జెప్పినంతమాత్రమున, నిజ మెటుల తెలియును? చర్చిలోగారికిని, కర్జున ప్రభువుగారికిని జరిగెడి వాదప్రతివాదములజూచిన, ఇరువురిలో నెవరు సత్యసంధులో తెలియకున్నది. తుర్కీపై సమరమునలుపుటకై అధినివేశరాజ్యముల సహాయమును కొరటలలో, ఇతరమంత్రులతో లాయడు జార్జిగారు యోచించలేదని, కర్జునప్రభువుగారు దెలిపియుండిరి. అదివరకు జరిగినసభలలో అధినివేశరాజ్యముల సహాయము గోరటకు నిశ్చయించబడెననియు, కర్జునప్రభువుగారు రాసభలకు హాజరయిరనియు, ప్రభుత్వ ప్రకటనముగూర్చి మాత్రము వారిసలహా గైకొనకుండుటకు, వారు జబ్బుచే తేకుండుటయే కారణమనియు, చర్చిలోగారు జవాబిచ్చిరి. ఇందుకు మరల జవాబిచ్చుచు, ప్రభుత్వప్రకటనము వెలువడుననుయమున లాయడు జార్జిగారిని టెలిఫోనుద్వారా నడిగియున్నను వారు తమ యుద్దేశమును తెలుపలేదని, కర్జునప్రభువుగారు వివరించెరి. ఇందుకు చర్చిలోగారు మరల ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. వీరిరువురిలో నిజమెవరిదో? కర్జునప్రభువుగారు భారతీయులను అసభ్యవంతులని నెరక పేర్కొనెను. ఎవరి కివర్ణన సరిపోవునో జెప్పవక్కరలేదు.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము

బుడిచి సగిరమున జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘసభయందు, తిలకుస్వరాజ్యనిధిని వసూలుజేసి, అందునుండి కియార్థపుపన్నును, సహాయనిరాకరణోద్ద్యమము కొరకు ఇతర పన్నులను చెల్లింపవలెననివారిలో బీవలకు ధనసహాయము జేయవలయు నని తీర్మానము జరుగెను. నిరాకరణోద్ద్యమము సహాయము అధికారుల ద్వారా నిర్వహించబడుననియు, ప్రజల నిష్ఠి నుచూ పోలిపోవ నగు చూపుట తీర్మానమును నిర్వహించుచు, ఆ ప్రవేశకొనవలెను కొనవలెను, ప్రజల తలకుస్వరాజ్యనిధికి విరివిగ సహాయము జేయుట ధ్యేయము. కలకత్తాలో రాబోవు అఖిలభారతకాంగ్రెసుసభ జరుగుటకు ప్రసక్తి గనుపింపదు. వీలనన, వేర్వేలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములు, నూతన ప్రతినిధుల నెన్నికొనినవి. కలకత్తాలో వీరు సమావేశ మగుటకు లూకాకము చేదు. ప్రాతప్రభువులతో న్యవహారము జరుగవలెననియు, ఇతియగూడ, కలకత్తాలోని సంఘాల వికసనార్థ జేమింపవలెననియు జేయుచున్నది. జేజాభిప్రాయము శిశ్రు కాలములో కాంగ్రెసుసభయందు వెల్లడి యగును. ఈలోపుగ

కాంగ్రెసుకమిటీవారి రెట్టి నిర్ధారణ జేసినను, అది ప్రయోజనకరముగ నుండదు. ఎవరికిని దానిపై లత్యముండదు. దేశప్రముఖులు కలుపురు కలకత్తా కాంగ్రెసుసంఘసభను నిలిపి వేయవలయు నని కోరియుండిరి. ఇట్టివారిలో, నల్లభాయిపశులు, బాక్స్ల సయ్యదు మహమ్మద్, బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్, ఖిత్రి, ప్రకాశంగార్లు కలరు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘ సభగూడ ఇటులనే తీర్మానించినది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభవా యిదివరకు శాసనసభాప్రవేశమును నిరాకరించి, తమ ధర్మమును నెఱవేర్చిరి. ఆంధ్రులన్ని భాగముల నుండియు, తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును కాంగ్రెసుసభకు వ్యక్తము జేసి, దేశము క్షితితోడ జెడరు గాక!

నిజధైర్యము

నిన్నటిదినము గురుద్వారాకు నెడలిన మిలిటరీ వెన్నులజతతో బాటు యధములో కాలుబోగొట్టుకొనిన హవల్దారు చరణసింగుగారుగూడ మరల నెడలియుండిరి. వీరిదివరకు మొదటి మిలిటరీజతతోగల సి నెడలగ, అధికారులు విడిచిపెట్టినను, వీరు జయిలు ద్వారమునొద్దకు బోయిరి. కాని, కలుపుర ప్రోద్బలమువలన వీరు వెనుక కత్తికట్టముమీదకేబోయిరి. అంగవిహీనులయినను, ఆత్మబలమునందు వీరెవ్వరికిని దీసిపోవరు.

తిలకు స్వరాజ్యనిధి

వ్యూహితిపు పన్నుకింద వసూలు

ప్రకాశంగారు మొట్టిదా	680—0—0
చెడకపాది	350—0—0
కొండరు మిత్రులు	475—4—0
అమోడకులు	49—8—0
మొత్తము	1554—12—0

చెన్నపురి ద్రవిడరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

క్రాంతిగా ఉద్యోగుల నెన్నుకొనుట

ఈనెల 12 వ తేదీ నా.యం.కాలము 4 గంటలకు మహాగుసభాచుండించునది జరిగిన జనరలువాడీనమా నేతిము. ఎన్నికలు జరిగినవి.

ఎన్నికలవివరము

అభ్యుదయ- శ్రీహరి ఎస్. శ్రీనివాసరావుగారు

కార్యదర్శి-జనాలు అబ్దులు హమీదుఖానుగారు

కార్యకర్త-శ్రీహరి రామకర్తావర్తి

సంగ్రహ స్థాన-శ్రీహరి సోమరి బాబు బాబుగారు

ప్రేమకా ఎస్. సంగ్రహస్థానము

- 1. చక్రవర్తి. అభ్యుదయ
- 2. ఎం. సింగారెడ్డి శత్రుగారు
- 3. ఎల్. అబ్దులుగారు
- 4. ఎల్. పి. డక్కినహనుగారు
- 5. రంగస్వామి అబ్దులుగారు
- 6. జి. వి. కృపానిధిగారు
- 7. క. భాగ్యం
- 8. మాన్యభూషణ సామెలుగారు
- 9. వి. మహాపాత్రుని శ్రీ గారు
- 10. ఎస్. సత్యమూర్తిగారు

వీరు 15 గురుకు ఎన్నికొనబడి రని కార్యదర్శి హమీదుఖానుగారు వ్రాసిరి.

విదేశ వార్తలు

కర్జన్-చర్చిల్ గారి వివాదము

లండన్, నవంబరు 9:—దొంగిలించునలనహాము నపే డించిన విషయమును గూర్చి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చు సందర్భమున కర్జన్ ప్రభువు ఈ విషయముపై జరిగిన చరిత్రసభలకు హాజరై అన్ని విశ్వాసుల నొప్పుకొనెనని చర్చిల్ గారు తెలియజేసిరి. తనవహా తోగి తనతో ఆటవిచించి చేయలేదని అగ్రవాడును కర్జన్ గారు చర్చిల్ గారు జూపుచున్నారు. వాడు కర్జన్ గారు పని లోనికి రావందుటచే ఆయనతో యోచించుటకు నిజలేక పోయెనని. కారణమును జూపిరి.

కర్జన్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము

లండన్, నవంబరు 10:—తాను తన నిర్భుక్తభర్తయును నిశ్చయించుటలో ఆశ్చర్య జేయలేననియు చర్చిల్ గారు ప్రకటన మును గావించినారనియు. తన ఆస్వస్థతకు సంబంధమును అక్కడికి గూడ తాను రావలసి యుండునా యని ప్రధానమంత్రికి భూత్రవణముగ్రామము మూలకముగ కనుగొన ఆవసరములేనని జెప్పెననియు అతడునును బహిరంగముజేయు సుద్దేశ్యమును గూర్చి ఏమియు నూచించలేదనియు తరువాత ఇదింతయు చర్చిల్ గారి చర్చయే యని తెలిపినదనియు 2, 3 మధ్యల ను బాలతోడనే అతడునును చర్చిల్ గారు ప్రయత్నము చేసెనని కర్జన్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

చర్చిల్ గారి ప్రత్యుత్తరము

లండన్, నవంబరు 10:—కర్జన్ గారు ముఖ్యమైన సంగతులను లేవనెత్తెను. మంచినయమునాలో ప్రత్యర్థుల శివీరములందు కర్జన్ గారు కర్జన్ హామలందు పాతబాటులను గావించిరి. తనవహా తోగి గులను మంచినయదేశ్యములతో విడనాడినను తేనిపోని సంకలము వారిపై మోపరాదు. నెవ్వరు 16 తేదీ ప్రకటించిన ప్రకటనను ప్రస్తుతాశ్చర్యతరమునంతయు తెలియజేసెను. కర్జన్ గారు లేవనెత్తెను లాంటి వాని గాని తన వాస్తవమును తయారు చేయమని రచించు ప్రకటన క్రిందయే తెలియవలసి యున్నదని కొలంచుటచే ఆయన తయారుచేయుట కంగీకరించి వాడ ననియు ఆ ప్రకారము తయారుజేసినవానిని లాంటి వాని గారి కడ ఆయన తనవహాను సహాధిభ్యులతో యోచించి కొన్ని మార్పులను గావించి ప్రకటించుట కుత్తరువు కొనుగొని తెలియ జేసిరి.

వై కాంటు బర్క్లెడ్ హాడ్ గారికి ఎల్లంబిరుదము ఇవ్వబడెను. వైకాంటుపార్కారు గారికిగూడ ఇదేవిధమియ బడెను. వ్యాంజెస్టి బిరుదములుగూడ మరికొందరి కీయబడెను.

మదరాసు స్టాల్ కాసు కోర్టులో

1922 నం॥ దావా నంబర్ 31

వాది:— ఎన్నమూరి వెంకటసుబ్బయ్య శెట్టి

Vs

ప్రతివాది:— పొన్నేరితాలూకా యెడపాళ యములో వుండే మునిగాణ్.

పై చెప్పిన ప్రతివాదికి.

తమరు 1919 నం॥ జనవరి 1 తేదీ చెంగయ్య సాయుడు పేరన వ్రాసియుచ్చి ఆయన సదరు వాది పేరట ఎంబార్కు చేసియుచ్చిన ప్రామిసరి నోటుకు గాను సదరు వాదికి చేరవలసినరూపాము 136-కి తమవైన పైదావాచేసియున్నారు. సదరు దావా 1922 నం॥ నవంబర్ నెల 16 తారీఖునాడు మదరాసు స్టాల్ కాసు కోర్టు మూడవ జడ్జిగారివలన విచారణచేయబడునని ఇందువలన తెలియచేయడ మయినది.

మదరాసు } వి. సరసింహ అయ్యంగారు
10-11-22 } వాది కక్కిలు.

రత్నపురుష లేహ్యము

సుఖవ్యాధులవలన, అతిసంభోగమువలన, ఇతర కారణ మువలన, కలిగిన శుక్లస్వయమును పోషణచే బలముకలుగజేయు ను. యీ మూలికామహిమ తెలియనివా యడదు. విశేషించి ప్రాయశ సవసరము లేదు. శే 1-కి రు 3.4-0 లు.

కొరువారికి శేట్లగు ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

గాంధీ మహాత్ముని రాజ వ తినిది నిరసించుట

ఈవార్త నిరసించుట

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము

మేజరు ఆర్మీల్లో సిద్ధిలాగాడు అను యిటలీ వ్రతి కాధిపతి రాజ్యశాసన రీతిని ప్రభుత్వము సందర్శించి ననియు తనకును రాజ్యశాసన రీతిని కొంత సంభావన జరిగినదనియును వానినిగూర్చి "లా స్టాంపా" అను యిటలీ వ్రతికట రంబు వ్యాఖ్యములను వ్రాసెనని ఆరంభవ్యాఖ్యములను చెప్పి పురిలో ప్రకటించబడుచున్న స్వరాజ్యవ్యతిరేక యందు ప్రకటించిరి. వానిని యిండియా దొరతనమువారు చూచిరి. అప్రతికాధిపతి రీతిని ప్రభువు వారి మండితమున కిదిగూ నుండి భుజించెను. పిమ్మట రాజ్యశాసన రీతిని ఆరంభించిరి కొంత సంభావన జరిగినది. కాని ఆది ప్రకటనాధ్యక్షుని జరిగినదిగాదు. అసంభావనలలో గంధీగారినిగూర్చి రాజ్యశాసన రీతిని కటికెట్లు తెలుసుదిన విషయములు కేవలము కల్పితములు. అట్టివాటలను రీతిని ప్రభువు పరికించుచుండెను. రీతిని ప్రభువు జీగితచరిత్ర ప్రాంత భయమును నితరవిషయములను గూర్చినది గూడ సరి యైనదిగావు. ఆ ప్రకటనములందు విషయములు కేవలము దుర్భిప్రాయమున కలిగించునవిగా నున్న వని యిండియా దొర తనమువారు ప్రకటించిరి.

మలబారు సేరముల విచారణచట్టము: మదరాసు శాసనసభయందు, నులవారు తిరుగుబాటు సేరముల విచారణను నువేగముగించుట కొకటిల్లుచున్న ప్రకటనము. ఆ ప్రకటనలో మిగిలినవిషయములనుగూడ మే:— మలబారు తిరుగుబాటు సేరముల విచారణచట్టముగాను ఏర్పాటుజేయబడిన స్పెషలకౌన్సిలు, మలబారు ఆర్డినెన్సు (1922)నుకొని అధికారము చలాయించుటను ముగించుకొనునట్లుగా కాని ఇకను చలాయించి సేరములు విచారణపడె: మిగిలినవిషయములచేతను సామాన్యకౌన్సిలుయే దుట ప్రభుత్వమున కలుమేట్టేట్రువర్గ నొకటాము తరువాత జడ్జియేట్రు నొకటాము ఈవిధముగా సా సేరములందును రెండు పార్టీలు యములు విచారింపబడుట తటస్థించినయెడల చాలకాలము పట్టును. అందుచే కొంతసేపులు స్వల్ప సేరములు కల్గింపరముగ నుండెను. అందుచే క్రిమినలు ప్రొసీక్యూటర్ జనరల్ అదనముగ ఎమ్మెస అధికారముల నిచ్చుటకుగాను ప్రభుత్వమునకు అధికారమునిచ్చుచు నొక చట్టమును "అన్యోరసరము"గ నొప్పుట యాక్రమము.

అ.తిరు గాక ప్రస్తుతమున్న స్పెషలు మేజిస్ట్రేటులను స్పెషలు జడ్జిలును మలబారు ఆర్డినెన్సు ప్రకారము పనిని జాలించినయెడల కేసుల నమలులో పెట్టుటకుగాను ఆ అధికారముల కింక నికర అధికారముల నియమింపవలసియున్నది

మదరాసు స్టాల్ కాసు కోర్టులో

దావా నం 1674/1922

వాది:— వీ. కృష్ణ అండు కో

ప్రతివాదులు:— 1 ఆర్. వెంకటరెడ్డి 2 ఆర్. నుబ్బ రామరెడ్డి. వీ రిరువురును చనిపోయిన తలకుంచి కోదండరామ రెడ్డిసోదరులు, వ్యాపకాశ్రమకారము ప్రతినియు.

శెల్లూరు జిల్లా, మోపూరు గ్రామములో కాపురమున్న వై ప్రతివాదులు.

చనిపోయిన మీ అనిభక్తసోదరుడు టి. కోదండ రామరెడ్డి మీ అనిభక్త కుటుంబ ఉపయోగమునకై క్రయము నకు తీసిన వ్యవహారకరణముల (Furniture) వాట్రు వాకి రు 106-15-0 లను మూలము చేయుటకై (అతను చనిపోయినందున) వాని మీదైన దావా రెద్దియున్నాడు. సదరు దావా 16-11-22 తేదీన మూడవ కోర్టులో విచారణ జరగెను. సదరు కోదండ సోదరులు 10-10 నియమములకు హాజరై మీరు గల ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనరెను. లేనో మీ హాజరుయే తీర్పుచెప్పబడునని యియ్యములముగా మీరు తెలుసుకొనరెను.

మదరాసు } ఎన్. రామచంద్రలయ్యర్
11-11-22 } వాది తోపున వీకిలు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 10-వ తేదీ సోమవారము

(1) ఖాస్యములు

దనియాలు	బా 1-కి రు 55	మొదలు 05	మొదలు
లియ్యము	బస్తా	మొదలు	20-00
రుసుడు తెనాలి	బా 4-కి గలది	రు 18-0-0	14-0-0
సెల్లూరి	బా 4-కి	రు 15-0-0	16-0-0
డిబ్బి	బా 4-కి	రు 15-0-0	16-0-0
రా/బజా	రు. 16-కి బస్తా 1-కి	రు 8-0-0	9-0-0
నువ్వులు	బా	రు 19-0-0	19-0-0

(2) పప్పు ఖాస్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి 105	రు 12-0-0	14-0-0
సెనగలు	బా 4-కి	రు 12-0-0	14-0-0
సెనగలు	బా 4-కి	రు 12-0-0	14-0-0
మినములు	బా 4-కి	రు 14-0-0	16-0-0
కొలము	బా 4-కి 164	రు 8-0-0	9-0-0

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 145-0-0	150-0-0
సెయ్య బా 1-కి	రు 13-0-0	24-0-0
కొండాపురం నేరు సెనగలపప్పు బా 1-కి	రు 13-0-0	29-0-0
యెర్రకల్లకేరడు	రు 54-0-0	62-0-0
నేరు సెనగలనూనె గానుగ బా 1-కి రు 125	మొదలు నూనె 120	
అనుబిము నూనె బా 1-కి	రు 110-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయనగుచ్చ బా 1-కి	రు 155-0-0	
మలకడుపు	రు 155-0-0	
మిరపకాయలు (సులూరి) బా 1-కి రు 55	రు 106-0-0	
గుంటూరుపాకాకట్టు నీలిపండు మునుగు 1-కి రు 50, 55		
కొళవాక్తి పాకాకట్టు	రు 75, 75	
జెల్లము బా 1-కి	రు 49-0-0	52-0-0
తింతపండు సోతన బా 1-కి	రు 35-0-0	48-0-0
బ్రా క్రెడ్ బా 1-కి	రు 61-0-0	70-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు కథం బా 1-కి	రు 86-0-0	87-0-0
కడరం	రు 86-0-0	87-0-0
రత్తండు	రు 86-0-0	87-0-0

(6) లోహములు

పెండి 100 రులంబు	రు 89-0-0	90-0-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 26-10-0	
నవరము 1-కి	రు 17-1-0	
ఇత్తడి బా 18	రు 820-0-0	821-0-0
రాగి డిబ్	రు 855-0-0	860-0-0
కాస్కా చక్కర బ 1-కి	రు 43-0-0	43-4-0

(7) రంగులు

బ్రహ్మచక్ర 20 శీలీలు అంబర దీపా	రు 90-0-0	
డిబ్ 16 4-కి	రు 85-0-0	
ఆవు క్రిష్ణడు 20 శీలీలు	రు 90-0-0	
డిబ్ 16 శీలీలు	రు 75-0-0	

శ్రీమదాంధ్ర బహుదేవురాణము

సంస్కర్తము మూల్యము రు. 5-0-0-0 లు

ఆంధ్ర శ్రీమదామాయణము

ఆచ్చలలో నున్నది. హాస్యమహాకవ్యము. స్వాంతపురాణములో నొక భాగము. ఇందు నాథుర మీనాక్షి సోమనాథదేవతల తిలలలు జెప్పబడియున్నవి.

పద్యములు మూడువేలు కల 0-12-0-0 అకాలా.

అంధలతోపాక్షాగము. ఇందు అలెకండానుదని కంఠులు మొదలుగు కథల సేకరణ జున్నది.

మంచి తెలుగు కవి రూపు 1-0-0-0.

విశ్రిత సాయకానట్టాభిషేకము. సులక్షణ నాటకము. కల 0-12-0-0 అకాలా.

సాంధ్రవాక్యవాసము క్రయము 0-12-0-0 లు.

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెనుగుపండితుడు, హైదరాబాద్, ఇ. ఇ.

దేశీయమహాసభ (గయ)

కర్తవ్యప్రదర్శనము.

ఈ క్రిందివిషయము మాకు ప్రయోజనము పంపబడినది:—

1. ప్రదర్శితవస్తువు లన్నియును (1) శుద్ధకర్తవ్యవిగ్రహము (2) కర్తవ్యవస్తువునామగ్రామము (3) కర్తవ్యపనిముట్లుగను (4) దేశీయ రంగులగుండ్లు ఆంధ్ర గుండ్లుగ నుండవలయును.

(1) శుద్ధకర్తవ్య:—(అ) ఇందుచేతతో వడికి చేతితో నేయ బడినపట్టు, ఉన్ని, దూది, గోగునూ, మరయేవారలతో గాని వీరకలయితో గాని నేయబడిన సరకు మృత ముండవలయును. (ఆ) శుద్ధమృతకాని సన్నముగానియుండవచ్చును. (ఇ) అగుడ్ల కట్టుకొనుటకుగాని మరెందులకైనగాని ఉపయోగము గాకవచ్చును. చీరలు, చొక్కా, గుడ్డలు, జేబుకుమార్లు, చొక్కాలు, నూట్లు, బంధనాలు, తివాసీలు, నవారు, గోనెసంచులు, మొదల గున నేతైనను చేతితో నేసి వడికియెడల ప్రదర్శనయోగ్యము లగును.

(2) కర్తవ్య వస్తునామగ్రామము:—(అ) ప్రతి (1) వివిధకర్తవ్య ప్రతిమలు వానిని ఏయిరువులలో ఎట్లుకాటి పెంచవలయునో తెలుపవలయును. (2) వివిధకర్తవ్య ప్రతిమలు ఆటలు (3) దేశీయలొన్న వివిధకర్తవ్య ప్రతిమలు (4) వివిధకర్తవ్యదూదలొన్నవి (5) నేతైన సంచులములు (6) తాగునీరుబట్ట పనికీకర్తవ్య పుష్పజ్వారము.

(అ)- (1) వివిధకర్తవ్య పట్టుపుకనులు వాని నెట్లు పెంచవలెనో వానిలొహకమేమో తెలుపవలయును. (2) వివిధకర్తవ్య సంచులపట్టు ఉన్నారదారము. (ఇ) ఉన్ని వివిధకర్తవ్య. వానిని బాగుచేసి యెట్లు వానిని చేయవలెనో తెలుపవలెను. వివిధకర్తవ్య ఉన్ని దారములు (ఈ)- గోగునూరవివిధకర్తవ్య వానిని పెంచువిధము తెలుపవలయును. వివిధకర్తవ్యగోగునూర తాగు.

ఇక నేనామైననుచే చేతితో వడికి చేతితో నేసి గుడ్డ యొందునలెను.

(3) కర్తవ్య పనిముట్లుగా:—(అ) గింజలు దీసి శుభ్రము చేయునవిముట్లు. (1) ప్రతి (2) ఉన్ని (3) పట్టు (4) గోగునూరలను కుట్టించుటకు వివిధముల వానిభాగము లేవలెను. (ఆ) దూదిచొక్కా యేటలొన్నవి పనిముట్లు వాని విడివిడిభాగములు (ఇ) దూది ఉన్ని, పట్టునకుకుచ్చుములు, వడికి, పుర్రేయు పనిముట్లు వానిభాగములు ముఖ్యముగ కర్తవ్య. (ఈ) కర్తవ్యములు (1) చేతితో వడికిననూలు నేయుటకు తగినసాధారణ మగ్గుములు చిక్కులవియును. (2) కంబళ్లు, తివాసీలు మున్నగనవి నేయుటకును పట్టు, ఉన్ని, దూదిదారములనుండి నేయుటకు తగినవగ్గుములు.

(4) రంగులవస్తువులు, వానిని చేసినంత తయారు చేయుదురో తెలుపవలెను. రంగుల నమూనాలు, మొక్కలు గింజలు రంగులు చేయువిధము రంగులు పోవడం చేయుట తెలుపవలెను.

(5) శుద్ధకర్తవ్య ప్రదర్శిత వస్తువులన్నియును, చేతితో నేసినవి గ్యారంటీ చేయవలెను.

(6) కర్తవ్య వస్తు సామగ్రి అంతయును ఇండియాలో తయారుచేయవలెను, తయారయ్యెడిదని గ్యారంటీ చేయవలెను.

(7) రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు గాని, ఆఖిల భారత కర్తవ్యసభవారు గాని, అహ్మదాబాదువారు గాని, లేదా గోల్కొండ నమ్మకముగ వారుగాని, అంగీకరించిన ఏమిట లేదో ప్రదర్శనమునకు కర్తవ్య జేయ విధానమును ప్రదర్శిత వస్తువులు. కర్తవ్య పనిముట్లు, రాటములు, మగ్గుములు, మున్నగునవి వారివారి పనిముట్లను వారు పనిచేయు విధమును ప్రదర్శిత వస్తువులు.

(8) ప్రదర్శితసంఘము వివిధ రాష్ట్రములనుండి నిపుణుల సహాయముకొరకు ఏర్పాటు చేసెదరు.

(9) కమిటీవారు నిర్ణయించిన పరతులమీద ప్రదర్శనా గారములలోనే భాగీత్యమునకు గూడ కొట్టు యేర్పరచవలెను. ప్రదర్శనా గారమున కావల వివిధకర్తవ్య లక్ష్యముల కేర్పరచవలెను. మగ్గులను కమిటీనుండి తెలిసికొనవచ్చును.

(10) ప్రదర్శితసంఘమువారు ప్రదర్శితవస్తువులను ప్రదర్శకులకును బహుమానముల నొసంగెదరు. ఇందులకు ప్రజాసాహాయ్య మవలెను. కమిటీవారు నిర్ణయించిన జడ్జిలుచేర్చిన ప్రకారమే బహుమాన లొసంగబడును.

(11) ప్రదర్శిత వస్తువులను బంపువారు సాంకేతికములమీద పంపవలెను. తిరిగి పంపునపుడు కమిటీ ఖర్చుమీద పంపవలెను. వైని లభికారుల జెప్పిన వారినియందులో మాత్రము, ప్రదర్శిత వస్తువులకు గానుచోను ఖర్చులు కమిటీయే భరింపవచ్చును.

(12) కర్తవ్యవస్తు ప్రదర్శితవస్తువుల వ్యాపారమైనంత వరకు కమిటీవారే భరించెదరు.

(10) ఇయ్యతవస్తుమించిన బహుమానమును, ప్రదర్శనా గారములలోను లేదా కమిటీవారు నిర్ణయించు చున్నారు. కొలదికాలములో ప్రయోగపడును.

ఈ క్రింది బహుమానముల అహ్మదాబాదు రొసంగెదరు. ప్రదర్శనవస్తువులు చాల గుణగణనములైనచో ఎక్కువ ఖరీదుగల బహుమానము లియవచ్చును. ఈ బహుమానములే గాక కమిటీవారు కులకలయోగ్యతాప్రకారము లొసంగెదరు.

1 రాటము:—మూడు బహుమానములు. 150 రూ. 100 రూ. 50 రూ.

2 పరిశుభము జేయు పనిముట్లు:— 1 బహుమానము 100 రూ.

3 ఏనుటచేయుట:— 1 బహుమానము 100 రూ.

4 వసుకు నూలు నేయుటకు తగిన మగ్గుములు. 8 బహుమానములు. 150 రూ. 100 రూ. 50 రూ.

5 వసుకు నూలు (దూది, పట్టు, ఉన్ని) మూడు బహుమానములు 100 రూ 50 రూ 25 రూ.

6 కర్తవ్య. మూడు బహుమానములు 100 రూ 50 రూ. 25 రూ.

7 రంగులు, మూడు బహుమానములు. 100 రూ. 50, 25 రూ.

*** ** *

దేశీయ మహాసభ

భారతభద్రుల వ్యవర్తనము

సన్మానసంఘమువారి నాలవ ప్రకటనము

స్వరాజ్యపురి, గయ, నవంబరు :—8

37 వ దేశీయమహాసభా సన్మానసంఘమువారు సభతో పాటు భారతభద్రుల ప్రదర్శనమునుగూడ జరుపుట కేర్పాటుచేసిరి. భద్రులనేతము వాడుకను హెచ్చించుటకే యట్లు భద్రులప్రదర్శనము నిజమ అభిమానవాదులలో జరిగినది. అలా ఏమి గయలో జరుగబడుచున్నది. దీనివలన భద్రులనేతమును భద్రులగు యమున జరుగుచున్న అభివృద్ధిగూడ వెల్ల కాకిన తెల్లము కాగెను. అదిగాక దీనివలన భద్రులపట్టుట విక్రయముగూడ హెచ్చుగలదు.

ప్రదర్శితవస్తువులములు

1 శుద్ధ భద్రుల:—ప్రతి, పట్టు, ఉన్ని, జనుము వీని మన చేకమునందు రాట్టుమై వడికి తీసిన నూలుతో మనదేశమున చేతివగ్గులమైన నేయుటకు బట్టలన్నియును భద్రులబట్టలే యగునుగాని అట్లు నేయుటకు ప్రయత్నములేదు. భోజనము, చీరలు, గలీచాలు, తివాసీలు, నవారులు, దుద్రిలు, మున్నగు వాని నన్నిటిని ప్రదర్శనమునకు పంపవచ్చును. ప్రతిగింజలు, ప్రతికర్తవ్యములు, నూలు, (ట్రిప్పేయరును) పిడితెట్టిన నూలు పట్టుపురుగులు, ఉలుకకర్తవ్యములు, కట్టుకకర్తవ్యములు, ఏనుటకు వడవనట్టి, పనిముట్లు, గింజలు తీయవలెముట్లు, నేత పనిముట్లు, రంగుల వస్తువులు మున్నగు వానిని గూడ పంపవచ్చును. ఇవన్నియు మన దేశములోనేయే యుండవలెను.

పనిచేసి చూపుట

అమాపనిముట్లతో నేతకు సంబంధించిన అన్ని బాబులను పనులను ప్రదర్శనకాలలో స్వయముగా చేసి చూపగల ప్రవీణులనుగూడ అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు సన్మానసంఘమువారు రావించుచున్నారు. వారావలను స్వయముగా చేసి చూపెదరు. బహుమానములు

ప్రదర్శితవస్తువుల వస్తువులలో (కేవలమైనవి అనగా) పంపబడినవానికి 25 మొదలు 150 రూపాయలవరకును బహుమానము లిచ్చెదరు. నేతపనికి సంబంధించిన అన్ని పనులలోను క్రొత్తవనిముట్లను యంతయును కనిపెట్టినవానికి 150 రూపాయలకు మించిన బహుమానముగూడ నీయవచ్చును.

దురాకాములు

ప్రదర్శనకాలలో శుద్ధభద్రులను వానికి సంబంధించిన వస్తువులను ప్రదర్శించుటకు దురాకాములు పెట్టబడును. గయలోనున్న ప్రదర్శనోపసంఘరాజ్యదర్శి (వానిన అన్ని సంగతులను బాగుగా తెలియగలవు.

పవిత్రమగు యరవాడ నూలు

యరవాడ నూలులో గాంధీమహాత్ముడు స్వయముగా నేసిన పవిత్రమగు నూలుగూడ నీసంకల్పము ప్రదర్శితపడును. అన్ని రాష్ట్రములవారును దేశీయమహాసభకు వచ్చెదరు గాన వారందరునుమీద పేలగుటకే యీ పవిత్రమగు నూలును గూడ ప్రదర్శితపడుచి

శాంతి సేన

విదవ ప్రకటనము

మామూలు ప్రకారము శాంతిసేన (కలంటికోరు) ను గూడ నేర్పరచుచున్నారు. మొత్తము 1500 మందికలంటి సేన దురువారిలో ఆర్మీకులదశమునైతిలు ఆరోహకులదశము, శ్రీలదశము బాలభటులదశము గూడ చేయుండును. 16 ఏండ్ల లోపు వయసువారు కలంటిలుగా చేర్చుకొనవలెను. దౌర్జన్యరాహిత్య సిద్ధాంతము నంగీకరించితి మనియు అప్రకారము నడచుకొందు మనియు కలంటి లందరును ప్రాతిమూలకముగా నియ్యవలెను. సన్మానసంఘమువారు కేర్పరచిన చుట్టును (యూనిఫార్ము) కలంటిలలే తమ సాంకేతికముతో సిద్ధపడుచుకొని భరింపవలెను. శ్రీలట యూనిఫార్ము అవసరములేదు గాని ఖద్రుల చీరలను భరించినగాని కలంటిలుగా పనిచేయవలెను. స్వరాజ్యసంగ్రహమున (కాంగ్రెసు టవును) కలంటిలట బసలు భోజనము ఏర్పరచబడును. కలంటిలుగా చేర గోరువారు వెంటనే కెప్టెన్, కాంగ్రెసు సేవకదశము, స్వరాజ్యపురి, గయ అను చిరునామాకు దరఖాస్తు పంపవలెనని కాంగ్రెసు ప్రకటన సంఘమువారు ప్రకటించిరి. (స్వరాజ్య).

ఉడిపి శ్రీకృష్ణదేవాలయము

చెన్నపురి హైకోర్టు తీర్పు

వైస్ర (మాధ్య) ముఖ్యపాపాచార్యులవారు రకు శ్రీ మదానంద శ్రీకృష్ణదేవాలయాలవారు (పీ రి కి పూర్వ ప్రజ్ఞాని, మ ధ్యా చా రి య, మధ్యరాయలని, వాది రాజుని వెట్టు నామములు కలవు) ఉడిపిలో శ్రీకృష్ణదేవాలయము నేర్పరచిరి. ఆ కన్నడ దేశమున మధ్యరాయలవారు ఎరిమిది మతముల నేర్పరచిరి. ఆ మతములకు ప్రత్యేక మతాధిపతుల నియమించిరి. ఆ మతములను శ్రీకృష్ణ దేవాలయమునకును ప్రత్యేక మతముల నేర్పరచిరి. ఆ ఎవరుచుకును మతాధిపతులలోను ఒక్కొక్కరు చెందెట్ల వలెను కలెతుల ప్రకా. మొకరి తరువాత మొకరు ఉడిపి శ్రీకృష్ణదేవాలయమున యాజమాన్యము వహించవలసి యున్నది. అట్లు వారు క్రమభంగిని జరుపుచున్నారు. ఆరెండేండ్లలో ఉడిపి దేవాలయమునకు వచ్చు శాచాయమునే కాక తమ స్వంత మతముల ఆచారమును గూడ నా మతాధిపతులు కర్తవ్య వ్యయములకు వినియోగించుచుందురు. మైనారు దొరతనమువారును బ్రిటిషు దొరతనమువారును గూడ నాదేవాలయమునకు విరాళముల నొసంగుచుందురు.

1914 మొదలు 1916 వరకును శివారు మతాధిపతుల వంతు వచ్చుటచే నారెండేండ్లలో నా స్వామిలవారు స్వామి కైంకర్యమునకు అక్షయముచేల యాచారములను వ్యయపరిచిరి. అందులకునాచారము దేవాలయమునకు వచ్చిన ఆదాయము. తక్కిన నలబదివేలను ఆద్యారుమతమువారివద్ద బడిలు పుచ్చుకొని పిమ్మట కొంతకాలమునకు శివారుస్వామిలవారు సిద్ధిజెంది గాని మతాధిపతిగా ఎరరిని నియమించలేదు గాన సోదాయి మతముస్వామిలవారిం కొకరిని శివారు మతాధిపతిగా నియమించిరి.

వెనకటి స్వామిలవారియ్య కలసిన నలబదివేల నియ్యవలెనని ఆద్యారు మతమువారు క్రొత్తస్వామిలవారి నడగగ వారు నిరాకరించిరి. అంతట దక్షిణకన్నడ ముసలము కోర్టులో ఆద్యారు మతాధిపతి దావాచేసెను. ఆ క్షయము వెనకటి స్వామిలవారు స్వామి కైంకర్యము కొరకే చేసిరిగాన క్రొత్త స్వామిలవారే అబుఖముతీర్వలెనని నబుజడ్జి తీర్పుచేసెను.

దానిపైని శివారుమతాధిపతి చెన్నపురి హైకోర్టులో ఆపీలుచేసిరి. శ్రీకృష్ణదేవాలయమున కర్తవ్య ఉత్తరముల సం దర్శనము న కొన్ని దినములు దినమునకు 2000 మంది వంతునను పిమ్మట చాల దినములు దినమునకు 500 మంది వంతునను ప్రావ్యులులకు సహారాభవము జరిగెను. వాని క్రిందనే చాల భాగము వ్యయమైనదిగాన నిది సక్రమమగు వ్యయముకాదు. తమకువచ్చు శాచాయమునకు మించకుండ నే మతాధిపతులు వ్యయమొనర్పవలెను గాని మితిమీరిన వ్యయము చేయగూడదు. అట్లు వెనకటి స్వామిలవారుచేసిన ఆమిత వ్యయమునకు క్రొత్త స్వామిలు బాధ్యులుగారు గాన మతము సాత్తునుండి అబుఖము తీర్చగూడదు. వెనకటి స్వామిలవారి స్వంతసాత్తు ఏమైననున్నచో దానినుండి ఆద్యారు మతమువారు రాబట్టు కొనవలెనని చెన్నపురి హైకోర్టువారు తీర్పుచేసిరి.

ది డక్కన్ షుగర్ అండు
ఆబుకారికంపెని, లిమిటెడ్డు.
చామర్లకోట.

మేనేజింగ్ ఏజెంట్లు:

మెసర్స్ సు ప్లాగ్రి కంపెని, మదరాసు.

సోడాగ్యాసు యిప్పుడు మా చామర్ల కోట
ఫ్యాక్టరీలో తయారు కాబడుచున్నది. పై చెప్పిన
గ్యాసు తయారుచేసే యంత్రసముదాయములు సరి
క్రొత్తవియగుటయే కాక గ్యాసుయొక్క పరిశుభ్ర
తకుగాను మనము చిర కాలమునుండి వీటివిషయ
ములో సాపాదించిన అనుభవపునహాయమువల్ల
నవీన పరికరణములన్నియు ప్రయోగించినారము.
మాచే తయారుచేయబడిన గ్యాసు మిక్కిలి పరి
శుభ్రమైనదిన్ని, సోడా, లిమినేడు తదితరమైన
పానీయములను తయారుచేయుటకు ప్రయోగింప
వచ్చునని మేము పూర్వపక్షి వక్కాణించి చెప్పగల
వారము.

ధరలున్న గ్యాసును గురించి కావలసిన యితర
అంశములను తెలియగోరువారు ఈదిగువ చిరు
నామాదారువారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

మేనేజర్:

డి. ఎస్. & ఎం. కంపెని లిమిటెడ్డు,
చామర్ల కోట,
గోదావరిజిల్లా.

తెలకుప్పనివారిణి (157)

చర్యమువైకుంఠం తెలకుప్పలు వైపుతలన పూచీగా
రి దినములలో నయమగును. శుద్ధ వనమాలికలచే చేయబడిన
ఈ బొంబములు ఋషీశ్వరునిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానినా
ధరకు రెండింతలు చెల్లించబడును. బుడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో
సహా రూ. 8. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Barbhanga B. త. O.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్తముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు.
ప్రతిదినము వందలు ఖర్చు. (8785)
ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానివిలువ మీకే తెలియ గలదు.
వెల రీ-రీ-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు.
ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువధరలవి గాని కావలసిన
యెడల తయారుచేయించి పంపగలము. స్టాటిజ్ వగైరా వేరు
భారతవస్తుభవనము బెజవాడ.

వనాపధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట
యందు సేరన్నీక గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తీపాలాఖయ
ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంత్
నెం 144 పనపావాడ, గొంగూరు

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము
విస్రవంపడును. నోట దుర్గంధములేక యుండును.

మోహిని తైలము

మొదడునకు చలువచేయును. శ్రీ పురుషులు
వాడుటకు యోగ్యమైనది. సీసా 1-కి 0-12-0
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

పంచమ సమస్యలు

[పురాణం సూరికాశ్రమి గారు]

సాంఘిక సమస్యలు

పంచములు చాలకాలమునాటి శూద్రులనియు, కంక
రాచార్యులవారి కాలమునుండి వీరు గోమాంస భక్షణాచారము
చేరిన, అశుభ్రతచేరిన, నీచజీవితారాధనచేరిన, తాగుబో
తుకలముచేరిన, యల్లతమ హిందూ కులములకు దూరమై పంచ
ములై యున్నారని నా నమ్మకము. నేత్యకృత్తిలో పెన్నముక
వలె నుపయోగింపు జనబాహుళ్యముగల, ఈ జాతిని, కొంకన
అవ భూస్వాములు స్వార్థపరులై, యణగక్రిక్కి యుంచిన
సంచి యుండవచ్చును. ఎట్లయినను, వీరిపుడు కొన్ని కష్ట
ములు అనుభవించుచున్నారనుటకు సందేహములేదు

మహాత్మాగాంధీ, కైలంబానుండి లక్ష్మీ యెట్లున్నదని
యాతుతో విచారించుచున్నాడు. కాంగ్రెసువాదు పంచము
లకు అంటుబోషమును తొలగింపబూని పనిచేయుచున్నాడు.
కాని ఇందుకు సంఘములో ననేకబాధలు గన్పించుచున్నవి.
నాకు మౌత్రము ఈ అస్పృశ్యత యెట్లు తొలగింపబడినది
నిన్నటి కోజు మఠో చట్టా పట్టాలు పట్టుకొనిన, మన కుల
జాతి, ఈ బాధు మంగ్రుల హైకోర్టుజడ్జిలో కాగానే మన
వై క్రిందిమాపులు గూడ సంబంధంబు. ప్రేమగల మిత్రులు
యిచ్చివైస, కులమతభేదములు లేక, పరస్పరానుభూతితో,
వర్తించుట మన మెరిగినది. ఇ తట ఈ కాలములో "అకస్మా
త్పూజ్యతే రామ నకేరం క దా చ న" అను అస్త్యవా
క్యమే వర్తించుచున్నది. చదువు, డబ్బు, పా యా,
మ ని పి క ల ని య ప యో గ ము. ఇ వి యే,
స్పృశ్యస్పృశ్యతల కు పే తు వు ల కు చు న్న వి గా ని
కులమతభేదము లెంతమాత్రము పాటించుటలేదు. అంటరాని
తనము ఒకరు తీసివేస్తే పోవునది కాదు. పంచముల అధికవిద్యా
స్థితులు బాగుపడి, వారియాచారములు మారినగాని, యస్పృ
శ్యత బాబులు, అందుచే కాంగ్రెసు కమిటీవారుగాని, పంచమ
కులార్ధధర్మకులుగాని, యీతల్లక్రిందు పనిమాని సజావుగా పని
చేయుట యుచిత మని నాయుభిప్రాయము.

పంచములు ముందుగా గొడ్డుమాంసమును తినుట మాని
వేయవలెను. గోమాంసభక్షణము అపవిత్రమని వారు హిందు
వులు కానేరరు. అయితే గొడ్డుమాంసము, మేకమాంసముకన్న
చవుకయనియు, మాంసము కాకములకన్న నెక్కువ ఆహార
తక్కుములు కలదనియు, అందుచే గొడ్డు మాంసమును తిను
చున్నామనియు, పంచములు చెప్పుచున్నారు. తినే కష్టవుల
వలన యెరడును పొదిత్యమును పొందదనియు, వానిపనుల
వలననే పాపపుణ్యము లేపుచున్నవనియు, యేను క్రిస్తు
చెప్పియున్నాడు. "కిమాశిత వ్రతేతకం" అను పాఠ్య సంకయ
మునకు శ్రీ కృష్ణుడు తిండి విషయమై జవా చేమియు నిచ్చి
యుండలేదు. పాఠ్యము మాత్రము జీవహింస కూడదని వాదించిరి.
భారతములో మాంసాశనము జీవహింస యగునా? లేదా? ఇ
అను విషయమును మాంసనికయ జీవియగు నొక మహా
సిద్ధుడు, హింసకాశేరదని నిర్ణయించి యున్నాడు. భాగవత
ములో భూతములవలన భూతిముల జననమరణ పోషణములు
నిర్ణీతములగునని చెప్పబడియున్నది. ఇరియన్నియు గాక రసా
యన శాస్త్రకాశ్రమము లనుసరించియు, అధిక కాశ్రమము ననుస
రించియు, మాంసభక్షణము నవేధింపబాలమని నామ తోచు
చున్నది. నునపుడు కాకవర్ణములలో కొన్నిటిమాత్రమే భు
జింపరాని యున్నాడు. ఈ ధాన్యములు, పప్పులు, కామహా
రలు, సింధు, నెరుగు భూములు, భూమండలములలో నుమాదు
యెనిం నివసించు మాత్రమే ఉన్నవి. మానవకోటి జనాభాసంఖ్య
ను ప్రోత్సహించు నెరుగు భూభాగమునుపోల్చి చూచినయెడల
పంటభూములు మానవజాతిని పోషింపబాలవని స్పష్టమగును.
భూభాగములో మూడవవంతు అగ్రములు ను, వీరులును,
ఉన్నవి. వీనియందు పెరుగు అటుగడ్డి మున్నగువానిని, మరపి
తని తీర్చింపుకొనబాలదు. కాలపరిణామమున మాంసపు కష్టాశ
ము సారవంతమైనకొలది యాహారమును గురించి తీర్చించి
కొనకత్తికి కలదయ్యెను. ఇట్టి సారవంతమైన పద్యముల గుర్తించి,
వానిని సేవ్యముచే చక్క-పాచి, తన పంటభూముల నెంచు
చున్నాడు. మానవశరీర మునయోగింపుకొన బాలల గడ్డిగాదు
లను, కొన్ని జంతుజాలములు భక్షించి, తమ శరీర సామర్థ్య
ముచే తీర్చించుకొని, సారవంతమై మానవభోజ్యమైన మాంస
ముగ మార్చుకొనుచున్నది. ఇట్టి మాంసమును తినుటచే మన

మృదు కాపించు నస్యములనేగాక విచ్చలవిడిగ నెదుగు అట
గడ్డి మున్నగు వానినిగూడ ప్రవయోగించుకొనుచున్నాడని
చెప్పవచ్చును. ప్రకృతిలోని కాకసముదాయ మంతయు నుప
యోగించుకొనుటకు జంతువులు మధ్యవర్తులుగా నుండవలెను.
జంతుమాంసము తోడైనగాని మానవకోటికి చాలినంత తిండి దా
రక నేరదు. అందుచే, మాంసాహారమును కర్మింప నలవి కాదని నా
నమ్మకము. ఇది ఇట్లున్నను గోమాంసభక్షణము ప్రత్యేకముగ
హిందూసాంప్రదాయములకు విరుద్ధము గావున, దానిని మాను
ముందు వదిలినగాని పంచముల యంటరాని వదిలదు. ఈపని
పంచములే తమ కులకట్టువలన నేర్పరచుకొనలేదు. అయితే
గొడ్డుమాంసం తినుకురకలను తెల్లవారిని యంటుకొనుట లేదా
అని ఒకరు నన్ను ప్రశ్నించిరి. డబ్బుకు ఉద్యోగమునకు ఆక
పడి తెల్లవారి నంటుకొనుచున్నాము. ఇది మన నీతి పొందిన
పాతికత్వమే.

వీరి స్వప్రయత్నమువలనను, సాంఘిక నేతకుల హితబో
ధలవలనను ప్రభువులు కల్లునకాణముల తీసివేయుటవలనను,
జరు-వలసిన పని తాగుడు మారినవేయుట. కేరీరకష్టము చేయు
అన్ని జాతుల పేదవాడుకు సారాయముల ద్రావుచునే యు
న్నాడు. తాత్కాలికముగ బడలికతీర్చి యొంటికోప్పలు తగ్గించి
కొన్ని మేనావ్యాధులకు కూడ వారింపుకత్తి కల్లనకున్నమాట
నిజమే కానిసాపదార్థములు బుద్ధిని చెడగొట్టును కావునను, వీర్య
మునందు కేరీ బిడ్డల జటుక్కుము తగ్గించునుగావునను అపభ్రంశము
లైన వాక్యార్థముల నెలకొల్పి పరువు నిలుపవు కావునను మద్య
ము స్వభావులచే నవేధింపబడి యున్నది. పంచములు ఈవ్యస
నమును గడలినగాని సభ్యులు గానేరరు.

పంచమజాతి స్వయంకృషివలన గోమాంసభక్షణము మ
ద్యపానము విస్మరింపవలెను. మతీయు తమపల్లెలలో గ్రామ
తేదీల కొలచుటమాని వారి యుత్సవములలో ననివార్య
మగు, జాతరగ తీరను వదిలివేయవలెను. వీని బయలు రావచ్చు
ప్లుతపూజలే నేయుండవలెను. ఈ ఉపాసనాభేదమువలన
పంచముల, కులాచారములలో విశేషమైన మార్పు నిస్సంశయ
ముగ గలుగును. మిగిలిన హిందూకులములకు సమాపించుట,
దీనికోడు ప్రతినిధ్యము ప్పానము, శుభ్రవస్త్రధారణము, బండ
బూతుల వాడకుండుట మున్నగు సంస్కారములు వా రంతట
వారే చేసికొనవచ్చును.

పంచములు భూస్వాముల సాహాయ్యమునగాని ప్రభువుల
సహాయమునగాని తమ కక్కికొందిగాని తాము నివసించు పల్లెల
శుభ్రపరచుకొనవలెను. చుట్టు గుడిసెలు యెడల పెడ వేసి గుడి
సెల ప్రక్కనే యెముకలు ఈకలు మున్నగు మూలస్యము
ప్రాయకుండవలెను. పల్లెలో వీధులు నూటిగా పెడబ్బుగా నేర్ప
రచి వీలైతంతవరకు వీధులు వరస నే మట్టిగుడినై నను, చవు
కముగా నుండున ప్లేర్వాటు చేసికొనవచ్చును. గ్రామములో
రెండు మూడు తావులగాని వీధుల వెంటగాని, గుంట లేవురచి
అందులో ఇండ్ల వెంటకపోసి ఆగుంటలు నిండిన తరువాత
చక్కని ఫలకృషియు చేకొని, యనుభవింపవచ్చును. ఈ
రీతిగ వారి కుల మేమైనను వారి పల్లెలలోనికి ఇతర జాతి హిందు
వులు వచ్చుటకు తగినంత శుభ్రముగా నుంచుకొనవచ్చును.
మూలపల్లె లుండు గ్రామకంఠములు తగినంతవిశాలము గానియెడ
ల, ఆ గ్రామములోనివారలు ఇందుకు తగిన ఫలము నిచ్చువిధి
యున్నది. అందుకై పల్లెలవారు పోరాడవచ్చును. పోరాడ
వలెను.

తరువాత యే గ్రామమునకు చెందిన పంచములకు ప్రా
రంభవిద్య బొంబసాహాయ్యము మున్నగునవి ఆగ్రామము
లోని రహితులే విధిగా నేర్పరచవలసి యున్నది. అనగా మూల
పల్లెలను బాగుపరచుట, అందుకు ఫలము, మంచినీరు ఇండ్లు
వేసికొనటకు డబ్బు వారినిగ్గ ఆద్యోగ్యము మున్నగువాని
భిన్నంతయు ఆగ్రామములోని భూస్వాములు రహితులు తమ
ఆస్తుల కనుగుణముగ భరింపవలెను. ఇటులనే ఉప్పులు
కులివొందరు మున్నగు నితరగ్రామాశ్రతులకు కూడ చేతు
వలసియున్నది. ఇవి భూస్వాముల విధి. ఇవి వారు నెల
నెప్పుని యెడల కొలదికాలములో వారి యాస్తులకు భంగము
కలుగును.

ఆర్థిక సమస్యలు.

పంచమవాసులకు సంవిమోక్షానందము లొందరు బాల్మీ
విసము అను పేరుతో భూములపల్లెల పంటలకు పంటపెట్టియ
వలెనను ఉద్దేశ్యముతో నున్నాడు. వీరు రిచ్చాబాని అధికము
స్థితులుగాని సాంఘికభర్తయులుగాని యాచరి యోచించుట
లేదు. ఆదేశములలో విపరీతమైన భాగ్యము కొద్దిమంది భూ
స్వాముల కరగకమె తక్కుడు ప్రజల్లెల కులివొందరుగ నుండిరి.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంబాయి..
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

కలరా స్టేషనులనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుకునలన గలుగును. తగిలినవెంటనే మందును తీసుట అవశ్యకము. కలరాయన్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము. డబ్బీ 1-కి 0-6-0 అమ్మతాంజనం డిపో మగగాను.

త్వరపడుడు!

కొద్ది టిక్కెట్లు మాత్రమే!!

మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకా మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.
మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

ఆర్యులారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పట్టణములో మునిసిపల్ నె 143 రంగుల నాన్వార్టింగ్ మైన్ ఫీల్డులో నేను 1918 సంవత్సరంలో కట్టించిన రెండవసారి గతిన నామేడను ఆర్డూ బీరువాల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియ పరచినవిషయం లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినవో లభింపగలవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు పూర్తియైన వెంటనే లా 3 యెప్పుడు కలిపేదియు, లాటరీ వేయువిధానమును, తిప్పిలుగా ముందు యాపత్రికను, స్వరాజ్య పత్రికలోను ప్రచురించిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగములు, పెద్దపనుషులు వగయిరాల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. ఈ టిక్కెట్లన్నవలయు సాముల్లో ఏజెంట్ల కమిషనునకైరా ఖర్చులుపోను మిగతాసాము లాటరీ టిక్కెట్లు పూర్తి అయ్యే వరకును యెలూరు స్టేట్లలో ఆపరేటివు బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ అసెంబ్లీను దీక్షికోసబడును. 4. ఈ మేడను తనఖాలో వగైరా ఆర్థికాంతము లేమి చేసియుండలేదు. సదరు మేడను ఎవరియె యేతగాదాలవచ్చినా నా స్వంత ఖర్చులతో పరిష్కరించి యీ మేడను నిరంతరము వాడెను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారిని వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 వేలలలో నైపుణుల కమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యెలూరు సబురిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అం: నావద్దనున్న టైటిలడీమ్స్, యెన్ఫంబ్రెస్సు, కర్టిఫికేట్లు వగైరాలు రిజిస్టరీకాలమందు యిచ్చి ఆఫీస్ సర్వీస్ పరచబడును. 5. టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ఆడ్రెస్సును ఎవ్వముగ వ్రాయుచు, టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లుచేసి నామేడ మునిసిపల్ కమిషనరుడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగుటపాలో పంపించబడును. 6. చది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనవారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా యిచ్చబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడువు. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపినదే జవాబు యిచ్చబడును.

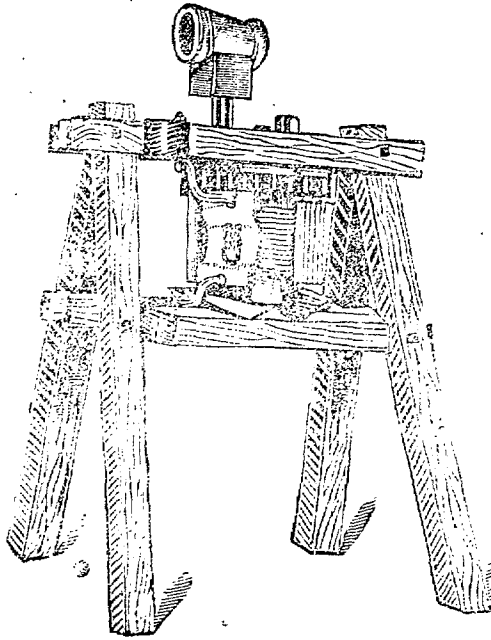
మాటూరి సర్వేశం, మేడ మార్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు (1045 4)
శ్రీ గద్వాల మహారాణి సాహెబుగారి మెప్పుచే బంగారుపతకమును బొందిన
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (2)

వేగు డౌబ్లములు

కడచిన యిరువదియైదు వత్సరములకాలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశములందును ఉపయోగింపబడి అనేకులను రక్షించినవి.
జ్వరమునకు హైమాది పానకమును, గడ్డలకు శతధౌతస్థులమును, ఉపయోగింపదగినవి
ఇవి ప్లేగును గుణపరచుటయే గాక, రాకుండ చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుగల ప్రదేశములందు పానకమును మీము చేప్పియుండు ప్రకారము నేవించుచుండిన, ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులను పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి, స్త్రీలుకూడ ఉపయోగించవచ్చును.
ప్లేగుగల పోటీజీబ్యాన్లు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము
హైమాదిపానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతధౌతస్థులము 1 అవున్సుసీసా రు 0-14-0 లు
3 " " 0-12 } 1/2 " " 0-0-0
రింటివిలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము 41, ఆచారప్ప వీధి, మదరాసు.

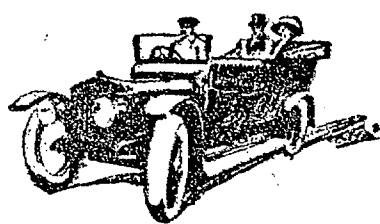
ది క్రౌన్ ఎంజినీరింగు అండు ఫౌండ్రీ వర్కుసు అండు కో,
The Crown Engineering and Foundry works & Co. వర్కుసు : 117 బంట్రా రోడ్డు, హవ్రా. Works: 117 Bant a Road Howrah.
3 రోల్స్ గల చెరుకు మిల్లులు.

అన్నిరకముల ఎంజిన్లుపోత పోయబడును.
ఘాసీలు నారయంత్రములు న్యాయమైన ధరకరము విక్రయించబడును.
నారమిల్లులు తేయాకుతోటలు కొల్లియ మునిసిపాలిటీలు, జిల్లాబోర్డులు, మొదలగు వాటికి కావలసినవికూడ పంపబడును.
చెఱుకుపంట సమయము సమీపించుచున్నది గాన మీరు చెఱుకుయంత్రములకు ఆర్డరు పంపుటకు ఇదియే తగినసమయము.
యిప్పుడే ఆర్డరులను పంపిన మేము సకాలములో యంత్రమును సరఫరాచేయుటకు ఏలుగా నుండును. మేము యిప్పుడు అనేకయంత్రములను సరఫరా చేసియున్నాము. అన్నియు తృప్తిగా ముగా పనిచేసినట్లు మా కితాదారులు వ్రాయుచున్నారు. (384)

పనితరమునందు శ్రేష్ఠత్వము, సకాలమున సరఫరాచేయుట వీటికి పూచీ నిచ్చెదమా.
ధర యంతర వివరములు తెలియగోరువారు మేనేజరుకు వ్రాసి తెలుసుకొన గోరెదము.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kil pank Madras.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, గాన్, దృష్టివా స్థలాభువము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక రిమాషాలు విచిత్రవిచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో గుమాధియగుట, కరీరములేని, తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మదృఢతముగా మేజర్ చేయగలరని గ్యాలింటి యిచ్చుచున్నాము దీనివల రూ 4-0-0. త్వరపడుడు! పి. ఆర్. జనారనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

ది వ్యోవధము

శిలా జతుర సాయనము

ప్రతివారికి ప్రాణసమానమైనది.

కోగకారణము లగు వాత-పిత్త-కఫములను సమానావస్థ యందుంచి ఎట్టి రోగమైనను ఏవయను గల వారికై నను రూపకండా నుభయగ చిరకాలమువరకు జీవింపజేయును. రస-క్ష-కుక్రాదిధాతువులను కుభవచి కృద్ధిజేయును. జీవావరోజనిత సర్వరోగముల అతిశ్రేణునాగ బోగొట్టును. వేయే? జీవించియున్నంగాట ఏ రోగమైనను, నిరోగమైనను దీని సోక సారయ్యెను తప్పకున్నుకొని తీరకల యును. వర్తక దాంభికపు మాటలు గాని, ప్రయోగము గాని మాదిగాను. ఇండియాలో అనేక ప్రముఖులని ప్రశంసించి తిరిగి కోరుచున్నారు. మీరెల పుచ్చుకొనరు! మీరు మీ బంధుమిత్రులు కలిసి యిప్పుడే పుత్రులను వ్రాసి శిశుజతు:సాయనము డబ్బాలు తెప్పించుకొని నేపింపుడు. కోగగోపితులై చిగకాల నుభ వనుభవించెదర. ఈ డివింబుగ నెలాభువరకు డబ్బా రు 6-8-0 లు మాత్రము, పిమ్మట డబ్బా ఖరీదు రు 8-0-0 లు.
చాలాసము: ఆయుర్వేద రత్న పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,
ఆయుర్వేదావధాలయము, బంపుర. గంజాం ఇండియా

పుటల 180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతశుభమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది.

ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యముగలవలన కలుగజేసి కరీరసౌఖ్యమును దృఢపాత్రమును ఆయుర్విద్ధిని ఇప్పించును.
ఈ పుస్తకము ఇ కాముగా నీయబడును.
సాను రియు మేమే ధరించి పంపెదము.
సాను రియును.

ప్రెస్ బ్యూట్రీ మునిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతింక నిగనా ఔషధాలయము.
26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు